

Pellegrini: Lekárske fakulty budú môcť prijať o 150 študentov viac	3
Online, tyzden.sk, 17. 1. 2024, 13:31	
Lekárske fakulty prijímú 150 slovenských medikov navyše	4
Online, zdravotnickydennik.sk, 18. 1. 2024, 5:00	
Prehľad udalostí na štvrtok 18. januára	5
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 18. 1. 2024, 6:30	
Prehľad ekonomických udalostí na štvrtok 18. januára	8
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 18. 1. 2024, 7:00	
Infoexpres	10
Rozhlas, Infoexpres, 18. 1. 2024, 7:00	
Aktualizovaný prehľad udalostí na štvrtok 18. januára	11
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 18. 1. 2024, 9:27	
Aktualizovaný prehľad ekonomických udalostí na štvrtok 18. januára	15
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 18. 1. 2024, 9:35	
Kariérny úspech manželky známeho speváka: Stala sa hlavnou odborníčkou pre zubné lekárstvo!	17
Online, kosice.dnes24.sk, 18. 1. 2024, 9:56	
Situácia s duševným zdravím spoločnosti je vážna, odborníci sa obávajú informačnej vojny	18
Online, zdravoteka.sk, 18. 1. 2024, 10:20	
Lekárske fakulty prijímú o 150 slovenských medikov viac. Ročne to bude stáť vyše milión eur, študenti sú proti	19
Online, standard.sk, 18. 1. 2024, 10:40	
Lekárske fakulty budú môcť prijať o 150 študentov viac	21
Online, mediaweb.hnonline.sk, 18. 1. 2024, 11:03	
Situácia s duševným zdravím je VÁŽNA. Mladí majú problém aj s komunikáciou v reštauráciách	22
Online, kosicednes.sk, 18. 1. 2024, 13:06	
Košické univerzity so súkromnou firmou vytvorili prietokovú batériu	23
Online, tasr.sk, 18. 1. 2024, 13:38	
Košické univerzity so súkromnou firmou vytvorili prietokovú batériu	24
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 18. 1. 2024, 13:39	
EDIH Cassovium má pomôcť firmám a organizáciám s digitálnou transformáciou	25
Online, tasr.sk, 18. 1. 2024, 13:46	
EDIH Cassovium má pomôcť firmám a organizáciám s digitálnou transformáciou	26
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 18. 1. 2024, 13:53	
Už v najbližšom akademickom roku sa zvýši počet medikov o 150. Rezort školstva, zdravotníctva a slovenské univerzity začali spoločne riešiť nedostatok lekárov	27
Online, reporter24.sk, 18. 1. 2024, 14:00	
EDIH Cassovium má pomôcť organizáciám s digitálnou transformáciou	28
Online, teraz.sk, 18. 1. 2024, 14:04	
Košické univerzity so súkromnou firmou vytvorili prietokovú batériu	29
Online, teraz.sk, 18. 1. 2024, 14:04	
V Košiciach vytvorili unikátnu prietokovú batériu	30
Online, eastmag.sk, 18. 1. 2024, 14:56	
Košické univerzity v spolupráci so súkromnou firmou vytvorili prietokovú batériu	32

Online, kosiceonline.sk, 18. 1. 2024, 16:29

XV. Slovenský vakcinologický kongres | Úvod 33

Online, amedi.sk, 18. 1. 2024, 18:42

Revolučná prietoková batéria je hotová 35

Televízia, Správy RTVS, 18. 1. 2024, 19:44

Univerzity UPJŠ, TUKE a slovenská firma INO-HUB Energy úspešne ukončili testovanie a vyrobili revolučnú prietokovú batériu, ktorá sa bude sériovo vyrábať od roku 2026. 36

Online, techbox.sk, 18. 1. 2024, 20:59

Ľudia nedokážu pracovať s problémami, so stresom, nie sú natoľko odolní 37

Online, akcnezeny.sk, 18. 1. 2024, 21:28

V Senci a Bratislave pribudne od nového školského roka nový odbor pre gymnáziá 39

Online, standard.sk, 18. 1. 2024, 22:33

V lišajníkoch objavujú látky s možným využitím v medicíne 40

Tlač, Pravda, 19. 1. 2024

Mladí sú ako hviezdy. Zapáľte ich plameň a máte vyhraté 43

Tlač, Pravda, 19. 1. 2024

Pellegrini: Lekárske fakulty budú môcť prijať o 150 študentov viac [↗](#)

📅 17. 1. 2024, 13:31, Zdroj: tyzden.sk [↗](#), Vydavateľ: W PRESS a.s., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 18 704 GRP: 0,42 OTS: 0,00 AVE: 777 EUR

Viac medikov budú môcť prijať už na najbližších prijímacích pohovoroch.

SITA/Milan Illík

>

lekárske fakulty na Slovensku budú môcť po novom prijať o 150 študentov viac. Na stredajšej tlačovej konferencii o tom informoval predseda Národnej rady SR Peter Pellegrini (Hlas-SD).

„Oproti pôvodným plánom sa pri najbližších prijímacích pohovoroch bude čiara úspešnosti posúvať tak, aby v súčte na jednotlivých fakultách bolo prijatých do prvého ročníka o 150 študentov navyše oproti bežnému stavu, ktorý dnes máme,“ uviedol.

Minister školstva Tomáš Drucker (Hlas-SD) priblížil, že Lekárska fakulta Univerzity Komenského (UK) v Bratislave by mala v budúcom školskom roku prijať o 45 študentov viac, Jesseniova lekárska fakulta UK v Martine o 30 študentov viac, Lekárska fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach o 45 a Slovenská zdravotnícka univerzita (SZU) v Bratislave o 30 študentov viac. „Dohodu musia schváliť akademické senáty jednotlivých škôl,“ dodal.

Ak si predplatíte digitálne predplatné alebo tlačenný.týždeň na ďalší rok, pomôžete nám prežiť a robiť to, čo vieme. Vopred ďakujeme.

Všetky práva vyhradené. Publikovanie alebo ďalšie šírenie správ a fotografií zo zdrojov TASR je bez predchádzajúceho písomného súhlasu TASR porušením autorského zákona.

Autor: TASR

Lekárske fakulty prijímú 150 slovenských medikov navyše [📄](#)

📅 18. 1. 2024, 5:00, Zdroj: zdravotnickydennik.sk [📄](#), Autor: Jozef Brezovsky, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 33 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 34 EUR

Lekárske fakulty môžu prijať o 150 slovenských študentov viac, rezort školstva uvoľní potrebné financie

18.1.2024

Európske zdravotníctvo

Na rok 2024 sa ministerstvu školstva podarilo vybojovať taký rozpočet, že už tento rok môže byť prijatých o 150 slovenských študentov viac na lekárske fakulty. Ide o navýšenie asi o 20 percent, keďže teraz je asi 700 slovenských medikov.

„Nie je to jednorazová iniciatíva, ale o šesť rokov chceme konštatovať, že na lekárske školách študuje o 900 slovenských medikov viac,“ povedal predseda Národnej rady SR Peter Pellegrini (Hlas-SD) na tlačovej konferencii.

Zabránenie kolapsu zdravotníctva

Podľa Pellegriniho si uvedomujú kritický stav nedostatku lekárov a potrebu riešiť tento stav. „Zodpovedná vláda sa na to nemôže pozerať len z krátkodobého hľadiska, ale hľadať a prijímať riešenia, ktoré budú v dlhodobého hľadiska garantovať stabilitu a bezpečnosť v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti. Bez dostatku lekárov, lekárov a ostatného zdravotníckeho personálu to nie je možné,“ potvrdil predseda parlamentu.

Ak by štát túto situáciu nezačal riešiť už teraz, o niekoľko rokov by sa Slovensko podľa neho nachádzalo v kritickej situácii, kedy by nedostatok lekárov presiahol hranicu, ktorá by spôsobila kolaps slovenského zdravotníctva.

Spomenul aj študentov zo zahraničia, ktorí nespôsobia problémy, práve naopak. „Zahraniční študenti, ktorí študujú na našich lekárske fakultách, pochádzajú zo západných krajín Európy, čo dokazuje vysokú úroveň nášho medicínskeho vzdelávania. Ak by to tak nebolo, tak by k nám predsa nešli študovať,“ poznamenal Pellegrini.

Dodal, že samotné navýšenie počtu študentov nestačí, ale je potrebné dobudovať samotné vyučovacie priestory, zabezpečiť fakultám najmodernejšiu techniku a treba podporovať aj kvalitu pedagógov.

Milióny eur na ďalšie projekty

Minister školstva Tomáš Drucker (Hlas-SD) potvrdil, že Lekárska fakulta Univerzity Komenského (UK) v Bratislave by mala v budúcom školskom roku prijať o 45 študentov viac, Jesseniova lekárska fakulta UK v Martine o 30 študentov viac, Lekárska fakulta **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** o 45 a Slovenská zdravotnícka univerzita (SZU) v Bratislave o 30 študentov viac. „Dohodu však musia ešte schváliť akademické senáty jednotlivých škôl,“ pripomenul Drucker. Do nového akademického roka chce ministerstvo školstva fakultám poskytnúť asi milión eur.

Milióny eur budú podľa Druckera smerovať do ďalších projektov, ako napríklad simulačných centier, renovácie výučbových pracovísk či modernizácie internátov. Spomenul, že sa zaoberajú aj možnosťou zrušenia diplomových prác študentom medicíny, čo by tiež mohlo zatriktívniť štúdium. „Tým by mohli venovať svoj čas a energiu veciam, ktoré potrebujú v budúcej praxi,“ dodal minister školstva.

Prax v slovenských nemocniciach

Podľa ministerky zdravotníctva Zuzany Dolinkovej (Hlas-SD) kontinuálne treba riešiť aj nedostatok zdravotných sestier a študentov ošetrovateľstva. „Prebiehajú rokovania o úprave kompetencií a vzdelávania v oblasti ošetrovateľstva,“ dodala. Pracovná skupina sa zaoberá aj možnosťou zlepšenia praktickej výučby medikov od 4. do 6. ročníka štúdia mimo lekárske fakult priamo v nemocniciach. Už od školského roka 2024/25 budú študenti 6. ročníka môcť takúto prax v slovenských nemocniciach absolvovať. „Pracovná skupina sa venuje aj tomu, ako budú definované kompetencie medikov počas štúdia,“ konštatovala Dolinková.

Dekan Lekárskej fakulty UK Juraj Payer ocenil kroky ministerstiev školstva a zdravotníctva a uviedol, že sú na navyšovanie počtu študentov medicíny pripravení. Privítal i finančné navýšenie.

Priznal, že evidujú problém s pedagógmi na teoretických ústavoch a časť financií môže byť použitá na zvýšenie ich ohodnotenia. Taktiež ocenil, že financie majú byť použité i na renováciu priestorov či na simulačné procesy, keďže simulačná medicína je veľmi dôležitá. Pripravenosť zvýšenie počtu študentov deklaroval aj rektor SZU Peter Šimko.

Jozef Brezovský

Autor: Jozef Brezovsky

Prehľad udalostí na štvrtok 18. januára [📅](#)

📅 18. 1. 2024, 6:30, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: **Tlačová agentúra Slovenskej republiky**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Rektorát UPJŠ**, Kľúčové slová: **rektor UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: N. Mihová

popoludní: S. Rybanová

Službukonajúci technik: 0905/505 721

E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

-----
1. zasadnutie Súdnej rady SR

Bratislava, Miestodržiteľský palác, Hlavné námestie 8

08.55 Štátna tajomníčka Ministerstva dopravy SR Denisa Žiláková otvorí vzorovú vyučovaciu hodinu pre žiakov ZŠ Karpatská s názvom "Dopravná výchova so zajkom Becepáčikom" v rámci Preventívnej akcie Žilina

Žilina, Karpatská 11

09.00 Otvorenie secesnej Národnej kultúrnej pamiatky - Korčuliarskeho pavilónu

Košice, Mestský park 7

09.00 TK zástupcov konzorcia Edih Cassovium

Téma: Spustenie služieb pre malé a stredné podniky a organizácie verejného sektora

Košice, priestory UVP Technicom, Němcovej 5

text, zvuk

09.00 6. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, live

09.30 DOD Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach

Košice, Komenského 73

10.00 TK Únie hydínárov Slovenska

Témy: Skoršie odchody do penzie robia hydínárskym podnikom vážne problémy. Má kto nahradiť chýbajúcich zamestnancov, keď najmä medzi mladými nie je o túto prácu záujem? Opatrenia veľkochovateľov hydiny na zamedzenie zavlečenia vtácej chrípky, apel na drobnochovateľov.

Bratislava, SPPK, zasadačka, Záhradnícka 21

text

10.00 TK Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Téma: Zhodnotenie úspešného ukončenia testovania a inštalácie unikátnej prietokovej batérie s veľkým strategickým významom pre Slovensko aj Európu

Košice, **Rektorát UPJŠ**, historická aula, Šrobárova 2

text, zvuk

10.00 12. rokovanie vlády SR

Bratislava, Úrad vlády SR, Námestie slobody 1, vstup z Leškovej ulice

text, video, zvuk, foto, live

10.00 Online brífing Slovenského hydrometeorologického ústavu

Téma: Klimatologické zhodnotenie roku 2023

Brífing bude vysielaný cez platformu Teams a na FB profile SHMÚ.

10.00 TK ministra dopravy SR Jozefa Ráža

Téma: Stavebný zákon a zákon o strategických investíciách

Bratislava, MD SR, Námestie slobody 6

text, zvuk

Brífing Martiny Paulíkovej z organizácie WWF Slovensko po skončení TK ministra dopravy SR Jozefa Ráža na tému "Stavebný zákon a zákon o strategických investíciách"

Bratislava, pred MD SR, Námestie slobody 6

10.20 TK strany Sloboda a Solidarita

Téma: Vláda oklamala pri rozpočte občanov a Európsku komisiu

Účastníci TK: Richard Sulík, predseda SaS, poslanec NR SR a Marián Viskupič, poslanec NR SR za SaS

Bratislava, presscentrum NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

10.30 Pietny akt kladenia vencov pri príležitosti 79. výročia oslobodenia a víťazstva nad fašizmom.

Dargovský priesmyk, pamätník

10.30 TK Slovenského filmového ústavu

TK je spojená s komentovanou prehliadkou zrekonštruovaných priestorov kina Lumiére.

Bratislava, kino, Špitálska 4

text, zvuk, foto

11.00 Brífing verejného ochrancu práv Róberta Dobrovodského

Po pracovnom stretnutí na Generálnej prokuratúre SR v súvislosti so zhodnotením stavu zákonnosti v reedukačných centrách.

Bratislava, pred GP SR, Štúrova 2

text, zvuk

11.00 Štátna tajomníčka Ministerstva dopravy SR Denisa Žiláková poklepe základný kameň modernizácie depa trolejbusov

Hostia: zástupcovia mesta Žilina, zástupcovia Dopravného podniku mesta Žiliny a zástupcovia zhotoviteľa

Žilina, trolejbusové depo, sídlo DPMŽ, s. r. o., Kvačalova 2

text

12.00 Prezidentka SR Zuzana Čaputová vystúpi v pléne Národnej rady SR v súvislosti s predloženými zmenami v oblasti trestného práva

Bratislava, NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, foto, live

13.00 Rokovanie Rady Rozhlasu a televízie Slovenska

Bratislava, Slovenský rozhlas, Mýtna 1

13.00 Výbor NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie

Vysvetlenie štátneho tajomníka Ministerstva životného prostredia SR k povereniu riaditeľa TANAP-u Petra Olexa a jeho usvedčenia z pytlíctva.

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 148, Námestie A. Dubčeka 1

15.00 Prezidentka SR Zuzana Čaputová vymenuje **rektorov** troch vysokých škôl

- príhovor prezidentky

- fototermín

Bratislava, Prezidentský palác

text

17.00 8. schôdza Národnej rady SR

Návrh skupiny poslancov NR SR na odvolanie poslanca Andreja Danka z funkcie podpredsedu NR SR.

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

dk lk

Autor: LK

Prehľad ekonomických udalostí na štvrtok 18. januára [📅](#)

🗓️ 18. 1. 2024, 7:00, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: **Tlačová agentúra Slovenskej republiky**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Rektorát UPJŠ**, Kľúčové slová: **rektor UPJŠ**

SLUŽBUKONAJÚCI TECHNIK: 0905/505 721

mail: ekon@tasr.sk

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

Vedúci vydania:

predpoludním: R. Turoňová

popoludní: M. Ďuricová

09.00 TK zástupcov konzorcia Edih Cassovium

Téma: Spustenie služieb pre malé a stredné podniky a organizácie verejného sektora

Košice, priestory UVP Technicom, Němcovej 5

text, zvuk

09.00 6. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, live

10.00 TK Únie hydínárov Slovenska

Témy: Skoršie odchody do penzie robia hydínárskym podnikom vážne problémy. Má kto nahradiť chýbajúcich zamestnancov, keď najmä medzi mladými nie je o túto prácu záujem? Opatrenia veľkochovateľov hydiny na zamedzenie zavlečenia vtácej chrípky, apel na drobnochovateľov.

Bratislava, SPPK, zasadačka, Záhradnícka 21

text

10.00 TK Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Téma: Zhodnotenie úspešného ukončenia testovania a inštalácie unikátnej prietokovej batérie s veľkým strategickým významom pre Slovensko aj Európu

Košice, **Rektorát UPJŠ**, historická aula, Šrobárova 2

text, zvuk

10.00 12. rokovanie vlády SR

Bratislava, Úrad vlády SR, Námestie slobody 1, vstup z Leškovej ulice

text, video, zvuk, foto, live

10.00 TK ministra dopravy SR Jozefa Ráža

Téma: Stavebný zákon a zákon o strategických investíciách

Bratislava, MD SR, Námestie slobody 6

text, zvuk

Brífing Martiny Paulíkovej z organizácie WWF Slovensko po skončení TK ministra dopravy SR Jozefa Ráža na tému "Stavebný zákon a zákon o strategických investíciách"

Bratislava, pred MD SR, Námestie slobody 6

10.20 TK strany Sloboda a Solidarita

Téma: Vláda oklamala pri rozpočte občanov a Európsku komisiu

Účastníci TK: Richard Sulík, predseda SaS, poslanec NR SR a Marián Viskupič, poslanec NR SR za SaS

Bratislava, presscentrum NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

11.00 Štátna tajomníčka Ministerstva dopravy SR Denisa Žiláková poklepe základný kameň modernizácie depa trolejbusov

Hostia: zástupcovia mesta Žilina, zástupcovia Dopravného podniku mesta Žiliny a zástupcovia zhotoviteľa

Žilina, trolejbusové depo, sídlo DPMŽ, s. r. o., Kvačalova 2

text

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

dk lk

Autor: LK

Infoexpres [🔗](#)

📅 18. 1. 2024, 7:00, Relácia: **Infoexpres**, Stanica: **Rádio Expres**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové

slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **38 762 GRP: 0,86 OTS: 0,01 AVE: 4838 EUR**

[strojový prepis] ...*Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave by mala v budúcom školskom roku prijať o 45 študentov viac jeseni ova lekárska fakulta v Martine o 30 viac a napríklad lekárska fakulta **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** by mala prijať o 45 medikov viac. Minister školstva Tomáš Drucker uviedol, že podľa analýz nám chýba 3400 lekárov....*

Aktualizovaný prehľad udalostí na štvrtok 18. januára [🔗](#)

📅 18. 1. 2024, 9:27, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: **Tlačová agentúra Slovenskej republiky**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Rektorát UPJŠ**, Kľúčové slová: **rektor UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: N. Mihová

popoludní: S. Rybanová

Službukonajúci technik: 0905/505 721

E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

-----
1. zasadnutie Súdnej rady SR

Bratislava, Miestodržiteľský palác, Hlavné námestie 8

08.55 Štátna tajomníčka Ministerstva dopravy SR Denisa Žiláková otvorí vzorovú vyučovaciu hodinu pre žiakov ZŠ Karpatská s názvom "Dopravná výchova so zajkom Becepačikom" v rámci Preventívnej akcie Žilina

Žilina, Karpatská 11

09.00 Otvorenie secesnej Národnej kultúrnej pamiatky - Korčuliarskeho pavilónu

Košice, Mestský park 7

09.00 TK zástupcov konzorcia Edih Cassovium

Téma: Spustenie služieb pre malé a stredné podniky a organizácie verejného sektora

Košice, priestory UVP Technicom, Němcovej 5

text, zvuk

09.00 6. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, live

09.30 DOD Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach

Košice, Komenského 73

10.00 TK Únie hydínárov Slovenska

Témy: Skoršie odchody do penzie robia hydínárskym podnikom vážne problémy. Má kto nahradiť chýbajúcich zamestnancov, keď najmä medzi mladými nie je o túto prácu záujem? Opatrenia veľkochovateľov hydiny na zamedzenie zavlečenia vtáčej chrípky, apel na drobnochovateľov.

Bratislava, SPPK, zasadačka, Záhradnícka 21

text

10.00 TK Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Téma: Zhodnotenie úspešného ukončenia testovania a inštalácie unikátnej prietokovej batérie s veľkým strategickým významom pre Slovensko aj Európu

Košice, **Rektorát UPJŠ**, historická aula, Šrobárova 2

text, zvuk

10.00 12. rokovanie vlády SR

Bratislava, Úrad vlády SR, Námestie slobody 1, vstup z Leškovej ulice

text, video, zvuk, foto, live

10.00 Online brífing Slovenského hydrometeorologického ústavu

Téma: Klimatologické zhodnotenie roku 2023

Brífing bude vysielaný cez platformu Teams a na FB profile SHMÚ.

10.00 TK ministra dopravy SR Jozefa Ráža

Téma: Stavebný zákon a zákon o strategických investíciách

Bratislava, MD SR, Námestie slobody 6

text, video, zvuk, foto

Brífing Martiny Paulíkovej z organizácie WWF Slovensko po skončení TK ministra dopravy SR Jozefa Ráža na tému "Stavebný zákon a zákon o strategických investíciách"

Bratislava, pred MD SR, Námestie slobody 6

10.20 TK strany Sloboda a Solidarita

Téma: Vláda oklamala pri rozpočte občanov a Európsku komisiu

Účastníci TK: Richard Sulík, predseda SaS, poslanec NR SR a Marián Viskupič, poslanec NR SR za SaS.

Bratislava, presscentrum NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

10.30 Pietny akt kladenia vencov pri príležitosti 79. výročia oslobodenia a víťazstva nad fašizmom

Dargovský priesmyk, pamätník

10.30 TK Slovenského filmového ústavu

TK je spojená s komentovanou prehliadkou zrekonštruovaných priestorov kina Lumiére.

Bratislava, kino, Špitálska 4

text, zvuk, foto

11.00 Pietna spomienka na osobnosť slovenského lesníctva Jozefa Dekréta Matejovie

Podujatie sa koná pri príležitosti 183. výročia jeho úmrtia.

Banská Bystrica, Park Jozefa Dekreta Matejovie, Národná ulica

11.00 Štátna tajomníčka Ministerstva dopravy SR Denisa Žiláková poklepe základný kameň modernizácie depa trolejbusov

Hostia: zástupcovia mesta Žilina, zástupcovia Dopravného podniku mesta Žiliny a zástupcovia zhotoviteľa.

Žilina, trolejbusové depo, sídlo DPMŽ, s. r. o., Kvačalova 2

text

12.00 Prezidentka SR Zuzana Čaputová vystúpi v pléne Národnej rady SR v súvislosti s predloženými zmenami v oblasti trestného práva

Bratislava, NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, foto, live

12.00 Brífing námestníka generálneho prokurátora SR Jozefa Sedláka

Téma: Výsledky kontrol v reedukačných zariadeniach

Na brífingu sa zúčastní aj verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský.

Bratislava, GP SR, Štúrova 2

text, video, zvuk, foto

13.00 Rokovanie Rady Rozhlasu a televízie Slovenska

Bratislava, Slovenský rozhlas, Mýtna 1

13.00 Výbor NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie

Vysvetlenie štátneho tajomníka Ministerstva životného prostredia SR k povereniu riaditeľa TANAP-u Petra Olexa a jeho usvedčenia z pytlíctva.

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 148, Námestie A. Dubčeka 1

15.00 Prezidentka SR Zuzana Čaputová vymenuje **rektorov** troch vysokých škôl

- príhovor prezidentky

- fototermin

Bratislava, Prezidentský palác

text, foto

17.00 Prezentácia publikácie Vojtech Hami: Clementisova hviezda

Bratislava, sídelná budova SNM, Vajanského nábrežie 2

foto

17.00 8. schôdza Národnej rady SR

Návrh skupiny poslancov NR SR na odvolanie poslanca Andreja Danko z funkcie podpredsedu NR SR.

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, foto, live

20.00 Výbor NR SR pre sociálne veci

Podanie vysvetlenia zo strany ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR vo veci správneho konania.

Prerokovanie správy Generálnej prokuratúry SR na základe "Zhodnotenia GP SR o stave zákonnosti v reedukačných centrách" a podanie vysvetlenia zo strany ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR v tejto veci.

Iniciovanie poslaneckého prieskumu v reedukačných centrách.

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 245, Námestie A. Dubčeka 1

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

dk lk

Autor: DK

Aktualizovaný prehľad ekonomických udalostí na štvrtok 18. januára [📄](#)

🗓️ 18. 1. 2024, 9:35, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: **Tlačová agentúra Slovenskej republiky**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Rektorát UPJŠ**, Kľúčové slová: **rektor UPJŠ**

SLUŽBUKONAJÚCI TECHNIK: 0905/505 721

mail: ekon@tasr.sk

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

Vedúci vydania:

predpoludním: R. Turoňová

popoludní: M. Ďuricová

09.00 TK zástupcov konzorcia Edih Cassovium

Téma: Spustenie služieb pre malé a stredné podniky a organizácie verejného sektora

Košice, priestory UVP Technicom, Némcovej 5

text, zvuk

09.00 6. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, live

10.00 TK Únie hydinárov Slovenska

Témy: Skoršie odchody do penzie robia hydinárskym podnikom vážne problémy. Má kto nahradiť chýbajúcich zamestnancov, keď najmä medzi mladými nie je o túto prácu záujem? Opatrenia veľkochovateľov hydiny na zamedzenie zavlečenia vtácej chrípky, apel na drobnochovateľov.

Bratislava, SPPK, zasadačka, Záhradnícka 21

text

10.00 TK Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Téma: Zhodnotenie úspešného ukončenia testovania a inštalácie unikátnej prietokovej batérie s veľkým strategickým významom pre Slovensko aj Európu

Košice, **Rektorát UPJŠ**, historická aula, Šrobárova 2

text, zvuk

10.00 12. rokovanie vlády SR

Bratislava, Úrad vlády SR, Námestie slobody 1, vstup z Leškovej ulice

text, video, zvuk, foto, live

10.00 TK ministra dopravy SR Jozefa Ráža

Téma: Stavebný zákon a zákon o strategických investíciách

Bratislava, MD SR, Námestie slobody 6

text, video, zvuk, foto

Brífing Martiny Paulíkovej z organizácie WWF Slovensko po skončení TK ministra dopravy SR Jozefa Ráza na tému "Stavebný zákon a zákon o strategických investíciách"

Bratislava, pred MD SR, Námestie slobody 6

10.20 TK strany Sloboda a Solidarita

Téma: Vláda oklamala pri rozpočte občanov a Európsku komisiu

Účastníci TK: Richard Sulík, predseda SaS, poslanec NR SR a Marián Viskupič, poslanec NR SR za SaS.

Bratislava, presscentrum NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

11.00 Štátna tajomníčka Ministerstva dopravy SR Denisa Žiláková poklepe základný kameň modernizácie depa trolejbusov

Hostia: zástupcovia mesta Žilina, zástupcovia Dopravného podniku mesta Žiliny a zástupcovia zhotoviteľa.

Žilina, trolejbusové depo, sídlo DPMŽ, s. r. o., Kvačalova 2

text

20.00 Výbor NR SR pre sociálne veci

Podanie vysvetlenia zo strany ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR vo veci správneho konania.

Prerokovanie správy Generálnej prokuratúry SR na základe "Zhodnotenia GP SR o stave zákonnosti v reedukačných centrách" a podanie vysvetlenia zo strany ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR v tejto veci.

Iniciovanie poslaneckého prieskumu v reedukačných centrách.

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 245, Námestie A. Dubčeka 1

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

dk lk

Autor: DK

Kariérny úspech manželky známeho speváka: Stala sa hlavnou odborníčkou pre zubné lekárstvo! [🔗](#)

📅 18. 1. 2024, 9:56, Zdroj: kosice.dnes24.sk [🔗](#), Vydavateľ: internet.sk, a. s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 2 261 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 322 EUR

Košičanka Silvia Timková sa stala hlavnou odborníčkou Ministerstva zdravotníctva SR pre zubné lekárstvo. Do funkcie ju menovala ministerka Zuzana Dolinková.

Zdroj: TASR/Milan Kapusta

„Predstavujeme vám hlavného odborníka pre zubné lekárstvo v SR. Silviu Timkovú vymenovala ministerka zdravotníctva SR Zuzana Dolinková s účinnosťou od 15. januára 2024,“ informovala na sociálnej sieti Lekárska fakulta **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Silvia Timková je prednostkou I. stomatologickej kliniky UNLP a LF **UPJŠ** Košice, pričom sa zaoberá preventívnym zubným lekárstvom, paradontológiou a orálnou medicínou.

Ako hlavná odborníčka pre zubné lekárstvo bude mať na starosti rozvoj a implementáciu zdravotnej politiky v oblasti zubného lekárstva, vedenie tímu zubných odborníkov, vzdelávania a školenia či dodržiavanie etických a právnych štandardov.

Silvia Timková je širšej verejnosti známa aj ako manželka Igora Timka, speváka a lídra skupiny No Name. Zosobášili sa v roku 2006, vychováajú spolu dve deti.

Nová hlavná odborníčka pre zubné lekárstvo sa v minulosti objavila aj v reklame na zubnú pastu.

Foto: archívne

Zdroj: Dnes24.sk

Autor: Global24 s.r.o.

Situácia s duševným zdravím spoločnosti je vážna, odborníci sa obávajú informačnej vojny

📅 18. 1. 2024, 10:20, Zdroj: spravy.zdravoteka.sk , Vydavateľ: SITA Slovenská tlačová agentúra a.s., Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 21 360 GRP: 0,47 OTS: 0,00 AVE: 815 EUR

Používate zastaralý prehliadač, stránka sa nemusí zobrazíť správne, môže sa zobrazovať pomaly, alebo môžu nastať iné problémy pri prehliadaní stránky. Odporúčame Vám stiahnuť si nový prehliadač tu.

Foto: ilustračné, GettyImages

Situácia s duševným zdravím spoločnosti je vážna, odborníci sa obávajú informačnej vojny

V minulosti sa osobne komunikovalo oveľa viac a žilo sa viac generačne.

Situácia s duševným zdravím spoločnosti je v súčasnosti vážna. Podľa štatistík pribúdajú poruchy adaptácie – úzkostné poruchy. Ľudia nedokážu pracovať s problémami, so stresom, a zlyhávajú aj pri riešení bežných problémov.

Zhoršenie duševného stavu mimoriadne narastá predovšetkým medzi deťmi a tínedžermi. Upozornila na to Slávka Dubinská z II. psychiatrickej kliniky Univerzitnej nemocnice Louisa Pasteura a Lekárskej fakulty **UPJŠ** v Košiciach.

Nadmerná komunikácia bez mobility

Navyše existuje skupina detí a tínedžerov, pri ktorých zhoršenie duševného stavu mimoriadne narastá. „Rodičia by si mali oveľa viac všímať svoje deti, milovať ich a venovať im svoju pozornosť. Práve v citlivom mladom veku totiž nastáva deviovaný vývoj osobnosti a rôzne poruchy osobnosti, emočné výkyvy a to sa potom odráža na fungovaní mladých,“ uvádza Dubinská.

Viacere štúdie poukazujú na to, že mladí ľudia používajú na komunikáciu nadmerne mobility. „Aj pri vzájomnej osobnej komunikácii používajú mobil a dokonca už majú problém objednať si osobne jedlo v reštaurácii. Už vôbec kontakt, oslovenie niekoho im spôsobuje problém. Najhoršie je, že takto fungujeme vo vlastnej rodine,“ upozornila.

Nenahraditeľná osobná komunikácia

Osobnú komunikáciu podľa psychiatričky nič nenahradí. V minulosti sa osobne komunikovalo oveľa viac a žilo sa viac generačne. Taktiež musia existovať hranice, medze, ktoré by sme ako jednotlivci a spoločnosť nemali prekračovať.

„Dnes mnohí fungujú izolovane, nevšímajú si jeden druhého. Doslova sú ľudia schopní prekročiť ležiaceho na ulici a nepomôcť mu. To je princíp, ktorý spúšťa nevšímavosť, šikanu, frustrácie,“ uviedla Dubinská.

Hyperkompenzácia a sociálna izolácia

Preto podľa nej panuje princíp hyperkompenzácie. „Čiže buď problém, situáciu doslova vytesňujeme, nevšímame si to, alebo, naopak, reagujeme veľmi impulzívne. A to sa potom len nabaľuje a vzniká bludný kruh. Pokiaľ človek nemá správnu pomoc a vedenie zvonku, niekoho, kto by mu ukázal cestu, môže to viesť až k rôznym tragickým udalostiam u mladých, ktorých sme v poslednom období svedkami,“ uviedla Dubinská.

Sociálna izolácia, ktorú sme zažili v uplynulých rokoch, má obrovský vplyv na naše duševné zdravie, na pohodu, či nepohodu. Ešte citlivejšie je to práve u mladej generácie. Medzi 12 a 25 rokom je obdobie vývoja osobnosti, je nesmierne dôležité, aké informácie sa k mladým ľuďom dostávajú.

„V človeku rastie frustrácia, preto sa snaží nájsť si informácie na internete, kompenzovať tak frustráciu či dokonca hyperkompenzovať si ju. Napríklad aj vnútorná agresivita, nemusí ju navonok prejavíť, stačí, že ju prejaví na sociálnych sieťach. Nie každý, kto je agresívny na sociálnej sieti, je agresívny navonok. Niekomu stačí ventilovať sa práve na sociálnej sieti. Závisí to aj od toho, aké informácie sa k človeku dostávajú a či sú pravdivé, objektívne,“ uzatvára Dubinská s obavami o informačnú vojnu.

Bezplatné novinky zo Zdravotníctva raz týždenne:

Súhlasím s

podmienkami používania a potvrdzujem, že som sa oboznámil s ochranou osobných údajov

Posledné príspevky

Lekárske fakulty prijímú o 150 slovenských medikov viac. Ročne to bude stáť vyše milión eur, študenti sú proti

18. 1. 2024, 10:40, Zdroj: [standard.sk](https://www.standard.sk), Autor: Eva Struhárňanská, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 72 192 GRP: 1,60 OTS: 0,02 AVE: 1278 EUR

Eva Struhárňanská

17.1. o 15:40

AKTUALIZOVANÉ Predseda parlamentu Peter Pellegrini (Hlas) v stredu skonštatoval, že si kabinet uvedomuje kritický nedostatok lekárov. Rozumná vláda podľa neho musí prijímať rozhodnutia, ktoré budú z dlhodobého hľadiska stabilizovať ich počty.

Edit: Článok sme aktualizovali o vyjadrenie študentov medicíny, ktorí s vládnym rozhodnutím nesúhlasia.

Minister školstva Tomáš Drucker (Hlas) vyhlásil, že vláda týmto len spĺňa záväzky z jej programového vyhlásenia.

Podľa ministerky zdravotníctva Zuzany Dolinkovej (Hlas) toto opatrenie zvyšuje predpoklad, že naši stredoškólcovia sa nebudú hlásiť na štúdium medicíny v susednom Česku, kde potom vo veľkej miere ostávajú aj pracovať.

Ministerka vyzvala žiakov stredných škôl, aby sa nebáli podávať si prihlášku na slovenské lekárske fakulty. Zároveň uviedla, že práve preto, aby mali mladí študenti motiváciu, chce rozhodnúť o tom, kde bude stáť nová koncová nemocnica v Bratislave.

Slovensko Dolinková si objednala analýzu o Rázsochách za 70-tisíc eur. Od firmy, ktorá má prepojenie na Pentu

Chýbajú tisíce lekárov

Ak by štát túto situáciu teraz neriešil, o pár rokov by sme podľa Pellegriniho prekročili kritickú hranicu, keď by sme nedokázali zabezpečiť zdravotnú starostlivosť pre všetkých občanov, ako to stanovuje Ústava SR. Chýba nám viac ako 3 400 lekárov.

Šéf strany Hlas skonštatoval, že súčasná vláda sa týmto vracia k plánu z roku 2019, keď končiaci kabinet Petra Pellegriniho poskytol lekárske fakultám vyše 2,5 milióna eur, vďaka čomu mohli prijať navyše okolo 250 slovenských študentov na úkor zahraničných samoplatcov.

Vlády Igora Matoviča a Eduarda Hegera už v tom nepokračovali, takže zvýšené finančné bremeno museli fakulty zaplatiť z vlastného vrecka. „Mrzí ma, že došlo k diskontinuite, lebo dnes by sme mali niekoľko stovák hotových lekárov,“ skonštatoval šéf strany Hlas.

Aby sa predišlo podobným chybám, tentokrát minister školstva podpisuje šesťročnú zmluvu, ktorá bude garantovať, že aj pri zmene vlády si bude musieť štát splniť zmluvnú povinnosť voči lekárske fakultám.

Dovedna 150 medikov navyše

Pellegrini oznámil, že na najbližších prijímacích pohovoroch, ktoré sa budú konať na jar tohto roku, prijmeme dohromady na všetkých fakultách o 150 medikov navyše oproti normálnemu stavu. Ide o viac než päťnásobné zvýšenie.

Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave prijme o 45 medikov viac, Jesseniova lekárska fakulta v Martine tridsať, Lekárska fakulta **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** 45 študentov a Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave prijme o tridsať medikov viac.

Dohodu ešte musia schváliť akademické senáty vysokých škôl.

Vláda tvrdí, že študenti súhlasia, tí hovoria opak

Štandard pôvodne písal, že Slovenská asociácia študentov medicíny s návrhom súhlasila. Toto vyjadrenie na tlačovej konferencii zaznelo z úst štátneho tajomníka ministerstva školstva Róbert Zsemberu.

„Študenti by mali privítať toto rozhodnutie. Z jednej strany budú mať väčšiu konkurenciu, lebo príde 150 nových prvákov oproti pôvodnému plánu, ale to je správne, lebo to len zvyšuje kvalitu. Ale ešte raz pripomeniem, že nejde len o mechanické zvýšenie, ale ide o následné investície do zvýšenia kvality samotného vzdelávania, nakúpenie najmodernejších technológií, najmodernejších simulátorov, ktoré dnes už fungujú skoro ako živý organizmus, takže z toho budú benefitovať aj terajší študenti, ktorí už na našich fakultách študujú,“ doplnil ho predseda vlády.

Aj dekan Payer doplnil, že toto rozhodnutie najskôr prediskutovali so zástupcami študentov, ktorí proti tomu nemali námietky, keď zistili, že sa s tým spája aj zlepšenie výučbových podmienok.

V stredu popoludní však z úst študentov zaznelo, že ide o zavádzajúce alebo nepresné informácie. Prezidentka asociácie Laura Banovčanová uviedla, že pracovná skupina MZ SR zameraná na tvorbu a inováciu obsahu vzdelávania v študijnom odbore všeobecné lekárstvo zasadala v stredu len druhýkrát. Zvýšenie počtu študentov sa pritom na rokovaní podľa jej slov nepreberalo a k rokovaniam o takejto zmene ju neprizvali ani mimo pracovnej skupiny.

Dokopy 150 nových študentov označila Banovčanová za „kontraproduktívne riešenie“, proti ktorému sa búria už od roku 2022.

Zaplatíme ročne vyše milión eur

Keďže priemerne stojí ročné štúdium v slovenskom jazyku 7 500 eur, dohromady vynaloží štát na toto opatrenie vyše milión eur ročne. Štát si totiž vyhradil na každého podporeného študenta viac peňazí, než je priemer.

To nie je všetko. „Je potrebné dobudovať priestory a dokúpiť moderné medicínske zariadenie. Zároveň musíme venovať veľkú pozornosť našim pedagógom na lekárske fakultách, aby mal zvýšený počet študentov kto učiť,“ poznamenal predseda parlamentu. Modernizáciu škôl a výučbových prístrojov chce vláda financovať z eurofondov.

Zahraniční študenti na Slovensku pochádzajú zo západných a severovýchodných krajín, takže podľa Pellegriniho „dokazujú vysokú úroveň medicínskeho vzdelávania na Slovensku“.

Dekan bratislavskej lekárskej fakulty Juraj Payer uviedol, že novoprijatí študenti nezlepšia úroveň slovenského zdravotníctva hneď, ale spoločnosť to pocíti po šiestich rokoch, keď skončia štúdium.

Verejnoscť ubezpečil, že LF UK v Bratislave bude mať tento rok ťažšie prijímacie pohovory: pribudne napríklad „test hodnotenia“, ktorý skúma, či má vysokoškolák vôbec študijné predpoklady na medicínu, a budú skúmať, ako opäť inkorporovať aj otázky z fyziky.

Možnosť zvrátiť trend

V uplynulom akademickom roku skončilo na Slovensku medicínu z celkového počtu absolventov takmer štyridsať percent zahraničných študentov. Vo vyspelých západných krajinách sa takáto možnosť buď ani neponúka, alebo je hornou hranicou 25 percent samoplatcov.

Zatiaľ čo takmer každý cudzinec odchádza po ukončení vysokej školy preč, zo slovenských študentov ostáva na našom území až 83 percent absolventov.

Aj Matovič sa pokúšal uspieť

Igor Matovič prišiel ako minister financií na jeseň roku 2022 s nápadom zaplatiť univerzitám za slovenského študenta presne takú istú sumu, akú im platia zahraniční študenti. Oplatilo by sa im potom prijať viac našincov, ktorí by ostali pôsobiť v slovenskom zdravotníctve. Matovič chcel rovno pol tisícky vysokoškolákov navyše, čo by vyšlo štát na päť miliónov eur ročne. Za šesť rokov štúdia by študenti stáli štát až tridsať miliónov eur.

Proti návrhu sa búrili študenti medicíny, pedagogickí pracovníci aj lekári. Prízvukovali, že nám chýbajú priestory na výučbu, v nemocniciach sa stále redukujú aj klinické nemocničné lôžka a vysokoškolákov nemá kto učiť.

Payer pripomenul, že práve vláda Igora Matoviča nedofinancovala lekárom zvýšený počet prijatých študentov, preto mali „minimálnu dôveru“ voči vláde Eduarda Hegera, ktorá chcela prijať navyše až päťsto medikov ročne.

Slovensko Ďalšia Matovičova päťstovka zlyhala. Na vysoké školy prijímame len zopár medikov navyše

Autor: Eva Struhárňanská

Lekárske fakulty budú môcť prijať o 150 študentov viac [🔗](#)

📅 18. 1. 2024, 11:03, Zdroj: mediaweb.hnonline.sk [🔗](#), Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Rektorát UPJŠ, Kľúčové slová: rektor UPJŠ

Dosah: 1 062 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 220 EUR

Fakulty majú dostať na tento účel zhruba milión eur.

O 150 viac medikov budú môcť prijať lekárske fakulty už pri najbližších prijímacích pohovoroch. Na stredajšej tlačovej konferencii o tom informoval predseda Národnej rady SR Peter Pellegrini (Hlas-SD).

"Oproti pôvodným plánom sa pri najbližších prijímacích pohovoroch bude čiara úspešnosti posúvať tak, aby v súčte na jednotlivých fakultách bolo prijatých do prvého ročníka o 150 študentov navyše oproti bežnému stavu, ktorý dnes máme," uviedol.

Minister školstva Tomáš Drucker (Hlas-SD) priblížil, že Lekárska fakulta Univerzity Komenského (UK) v Bratislave by mala v budúcom školskom roku prijať o 45 študentov viac, Jesseniova lekárska fakulta UK v Martine o 30 študentov viac, Lekárska fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach o 45 a Slovenská zdravotnícka univerzita (SZU) v Bratislave o 30 študentov viac. "Dohodu musia schváliť akademické senáty jednotlivých škôl," dodal. Ozrejmil, že do nového akademického roka chce rezort fakultám poskytnúť na tento účel zhruba milión eur.

Zdôraznil, že navýšenie počtu študentov nie je riešením nedostatku lekárov v nemocniciach, ale záväzkom ďalej zdokonaľovať vzdelávací systém a pokračovať v opatreniach. V tejto súvislosti podotkol, že vláda s vedeniami fakúlt hovorí o ďalších projektoch, a to napríklad o renovácii výučbových pracovísk, modernizácii internátov či budovaní simulačných centier. Do budúca tiež rezort podľa Druckera plánuje podporiť aj štúdium zahraničných študentov.

Praktická výučba

Ministerka zdravotníctva Zuzana Dolinková (Hlas-SD) potvrdila, že prípravou ďalších projektov, ktoré by mohli zatriktívniť štúdium medicíny, sa zaoberá pracovná skupina. Poukázala napríklad na realizáciu praktickej výučby mimo lekárske fakulty pre študentov od 4. ročníka. "Od roku 2024 budú študenti šiesteho ročníka takúto praktickú výučbu v slovenských nemocniciach absolvovať," ozrejmila. Skupina tiež podľa nej hovorí o tom, ako budú definované kompetencie medikov počas štúdia. Zdôraznila, že je potrebné riešiť aj nedostatok sestier a študentov ošetrovateľstva. "Prebiehajú aj rokovania o úprave kompetencií a možno vzdelávania v oblasti ošetrovateľstva," dodala.

Chýbajú nám tisícky zdravotníkov, Dolinková a Drucker hľadajú riešenia

Dekan Lekárskej fakulty UK Juraj Payer a rektor SZU Peter Šimko zmeny vítajú. Deklarujú, že fakulty sú na navýšenie počtov pripravené. "Myslím, že ak budú k tomu vytvorené všetky spomenuté predpoklady, budú na to všetky fakulty prispôsobené," povedal Šimko. Payer zároveň ocenil, že vláda sa chce venovať aj problematike s pedagogmi na lekárske fakultách, či získať peniaze na renováciu priestorov alebo simulačnú medicínu.

Autor: TASR

Situácia s duševným zdravím je VÁŽNA. Mladí majú problém aj s komunikáciou v reštauráciách

18. 1. 2024, 13:06, Zdroj: kosicednes.sk, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 7 137 GRP: 0,16 OTS: 0,00 AVE: 536 EUR

Situácia s duševným zdravím spoločnosti je v súčasnosti vážna. Podľa štatistík pribúdajú poruchy adaptácie – úzkostné poruchy. Ľudia nedokážu pracovať s problémami, so stresom, a zlyhávajú aj pri riešení bežných problémov. Upozornila na to Slávka Dubinská z II. psychiatrickej kliniky Univerzitnej nemocnice Louisa Pasteura a Lekárskej fakulty **UPJŠ** v Košiciach.

Zdroj: ilustračné/freepik.com/freepik

Rodičia by si mali viac všímať svoje deti

Zhoršenie duševného stavu mimoriadne narastá predovšetkým medzi deťmi a tínedžermi. Navyše existuje skupina detí a tínedžerov, pri ktorých zhoršenie duševného stavu mimoriadne narastá. „Rodičia by si mali oveľa viac všímať svoje deti, milovať ich a venovať im svoju pozornosť. Práve v citlivom mladom veku totiž nastáva deviovaný vývoj osobnosti a rôzne poruchy osobnosti, emočné výkyvy a to sa potom odráža na fungovaní mladých,“ uvádza Dubinská.

MOHLO BY VÁS ZAUJÍMAŤ: V MČ Myslava došlo k úniku plynu! Záchranári evakuovali približne 40 ľudí

Viacere štúdie poukazujú na to, že mladí ľudia používajú na komunikáciu nadmerne mobily. „Aj pri vzájomnej osobnej komunikácii používajú mobil a dokonca už majú problém objednať si osobne jedlo v reštaurácii. Už vôbec kontakt, oslovenie niekoho im spôsobuje problém. Najhoršie je, že takto fungujeme vo vlastnej rodine,“ upozornila.

Situácia môže viesť až k tragickým udalostiam

Osobnú komunikáciu podľa psychiatričky nič nenahradí. V minulosti sa osobne komunikovalo oveľa viac a žilo sa viac generačne. Taktiež musia existovať hranice, medze, ktoré by sme ako jednotlivci a spoločnosť nemali prekračovať. „Dnes mnohí fungujú izolovane, nevšímajú si jeden druhého. Doslova sú ľudia schopní prekonať ležiaceho na ulici a nepomôcť mu. To je princíp, ktorý spúšťa nevhodnosť, šikanu, frustrácie,“ uviedla Dubinská.

MOHLO BY VÁS ZAUJÍMAŤ: Výskyt žltacky je na východe najvyšší v týchto 3 okresoch. Takto sa šíri najčastejšie

Preto podľa nej panuje princíp hyperkompenzácie. „Čiže buď problém, situáciu doslova vytesňujeme, nevšímame si to, alebo, naopak, reagujeme veľmi impulzívne. A to sa potom len nabaľuje a vzniká bludný kruh. Pokiaľ človek nemá správnu pomoc a vedenie zvonku, niekoho, kto by mu ukázal cestu, môže to viesť až k rôznym tragickým udalostiam u mladých, ktorých sme v poslednom období svedkami,“ uviedla Dubinská. Sociálna izolácia, ktorú sme zažili v uplynulých rokoch, má obrovský vplyv na naše duševné zdravie, na pohodu, či nepohodu. Ešte citlivejšie je to práve u mladej generácie.

Medzi 12 a 25 rokom je obdobie vývoja osobnosti, je nesmierne dôležité, aké informácie sa k mladým ľuďom dostávajú.

Zdroj: SITA (dim)

NM

18.01.2024 13:06

Autor: NM || NM | 18.01.2024 13:06

Košické univerzity so súkromnou firmou vytvorili prietokovú batériu [↗](#)

📅 18. 1. 2024, 13:38, Zdroj: tasr.sk [↗](#), Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 765 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 355 EUR

Košice 18. januára (TASR) - Dve košické univerzity a slovenská firma INO-HUB Energy úspešne vyrobili a otestovali prietokovú batériu. Je prvou svojho druhu na Slovensku a podľa jej tvorcov umožňuje revolučný prístup pri skladovaní elektrickej energie s viacerými výhodami. Výsledkom spolupráce a spoločného výskumu je funkčná prietoková batéria s veľkosťou 80 kilowatthodín (kWh). Nainštalovali ju koncom minulého roku v Kysuckom Novom Meste, kde je aj plánovaná sériová výroba od roku 2026. Zapojení partneri o tom informovali vo štvrtok v Košiciach. Aktuálne sa v Európe i vo svete inštaluje veľa lítiových (LFP) stacionárnych batériových úložísk. Podľa odborníkov by čoskoro mohli byť nahradené práve prietokovými technológiami, ktoré sú ekologickejšie, bezpečnejšie a s dlhšou životnosťou. "Výsledky nášho spoločného bádania sú postavené práve na tejto perspektívnej technológii, ktorá bude o približne päť rokov hrať v skladovaní elektrickej energie prím," uviedol generálny riaditeľ INO-HUB Energy Rudolf Sihlovec. Životnosť novej batérie dosahuje podľa neho až 20 rokov. "Zároveň sa zníži naša závislosť od dodávateľov komponentov z Ázie a, naopak, staneme sa dôležitou súčasťou európskeho dodávateľského rámca," skonštatoval. Slovensko sa tak podľa Sihlovca dostáva na mapu konkurencieschopných krajín v tejto oblasti a dokáže vyrobiť to, čo konkurenti zo sveta. "Výsledky testov však ukazujú, že naša batéria dosahuje lepšie výsledky a vieme tiež znížiť jej nákladovú cenu tak, aby sa priblížila tej pri LFP riešeníach. Zároveň, naše riešenie má omnoho dlhšiu životnosť, veľká časť komponentov sa dá recyklovať a celý elektrolyt použiť v ďalšej batérii," zdôraznil. Spoločný výskum zahŕňal okrem firmy Ústav chemických vied Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) a Strojnícku fakultu Technickej univerzity v Košiciach (SjF TUKE). Navrhovanie, optimalizácia a testovanie, ktoré vyústilo do finálnej podoby batérie, trvalo desať mesiacov. Obe univerzity oceňujú spoluprácu so súkromnou sférou, ktorá umožňuje lepšie prepojenie vedy s výskumom v oblasti batériových systémov, ako aj zavedenie nových tém do vzdelávacích plánov. "Pre študentov je veľmi dôležité vidieť priamu aplikáciu výsledkov výskumu v praxi. Je rozdiel pracovať s malým laboratórnym článkom a s veľkým priemyselným," uviedla vedúca laboratória RFB technológie na Ústave chemických vied **UPJŠ** Andrea Straková Fedorková. V pláne je podľa nej aj zavedenie tohto typu batérie do samotnej výuky. "Našou úlohou bola analýza funkčnosti jednotlivých komponentov, optimalizácia konštrukcie, výpočty, simulačné analýzy a výroba prototypu redoxnej prietokovej batérie s uhlíkovými plstenými elektródami a jej testovanie," priblížil Ján Slota, prodekan pre vedu, výskum a doktorandské štúdium SjF TUKE. Do projektu boli zapojení aj študenti. UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe zvukový záznam, foto a videozáznam. hol mia

Autor: TASR

Košické univerzity so súkromnou firmou vytvorili prietokovú batériu [↗](#)

📅 18. 1. 2024, 13:39, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Košice 18. januára (TASR) - Dve košické univerzity a slovenská firma INO-HUB Energy úspešne vyrobili a otestovali prietokovú batériu. Je prvou svojho druhu na Slovensku a podľa jej tvorcov umožňuje revolučný prístup pri skladovaní elektrickej energie s viacerými výhodami.

Výsledkom spolupráce a spoločného výskumu je funkčná prietoková batéria s veľkosťou 80 kilowatthodín (kWh). Nainštalovali ju koncom minulého roku v Kysuckom Novom Meste, kde je aj plánovaná sériová výroba od roku 2026. Zapojení partneri o tom informovali vo štvrtok v Košiciach.

Aktuálne sa v Európe i vo svete inštaluje veľa lítiových (LFP) stacionárnych batériových úložísk. Podľa odborníkov by čoskoro mohli byť nahradené práve prietokovými technológiami, ktoré sú ekologickejšie, bezpečnejšie a s dlhšou životnosťou.

"Výsledky nášho spoločného bádania sú postavené práve na tejto perspektívnej technológii, ktorá bude o približne päť rokov hrať v skladovaní elektrickej energie prím," uviedol generálny riaditeľ INO-HUB Energy Rudolf Sihlovec. Životnosť novej batérie dosahuje podľa neho až 20 rokov. "Zároveň sa zníži naša závislosť od dodávateľov komponentov z Ázie a, naopak, staneme sa dôležitou súčasťou európskeho dodávateľského rámca," skonštatoval.

Slovensko sa tak podľa Sihlovca dostáva na mapu konkurencieschopných krajín v tejto oblasti a dokáže vyrobiť to, čo konkurenti zo sveta. "Výsledky testov však ukazujú, že naša batéria dosahuje lepšie výsledky a vieme tiež znížiť jej nákladovú cenu tak, aby sa priblížila tej pri LFP riešeníach. Zároveň, naše riešenie má omnoho dlhšiu životnosť, veľká časť komponentov sa dá recyklovať a celý elektrolyt použiť v ďalšej batérii," zdôraznil.

Spoločný výskum zahŕňal okrem firmy Ústav chemických vied Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) a Strojnícku fakultu Technickej univerzity v Košiciach (SjF TUKE). Navrhovanie, optimalizácia a testovanie, ktoré vyústilo do finálnej podoby batérie, trvalo desať mesiacov.

Obe univerzity oceňujú spoluprácu so súkromnou sférou, ktorá umožňuje lepšie prepojenie vedy s výskumom v oblasti batériových systémov, ako aj zavedenie nových tém do vzdelávacích plánov. "Pre študentov je veľmi dôležité vidieť priamu aplikáciu výsledkov výskumu v praxi. Je rozdiel pracovať s malým laboratórnym článkom a s veľkým priemyselným," uviedla vedúca laboratória RFB technológie na Ústave chemických vied **UPJŠ** Andrea Straková Fedorková. V pláne je podľa nej aj zavedenie tohto typu batérie do samotnej výroby.

"Našou úlohou bola analýza funkčnosti jednotlivých komponentov, optimalizácia konštrukcie, výpočty, simulačné analýzy a výroba prototypu redoxnej prietokovej batérie s uhlíkovými plstenými elektródami a jej testovanie," priblížil Ján Slota, prodekan pre vedu, výskum a doktorandské štúdium SjF TUKE. Do projektu boli zapojení aj študenti.

UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe zvukový záznam, foto a videozáznam.

hol mia

Autor: MIA

EDIH Cassovium má pomôcť firmám a organizáciám s digitálnou transformáciou [🔗](#)

📅 18. 1. 2024, 13:46, Zdroj: tasr.sk [🔗](#), Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 765 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 355 EUR

Košice 18. januára (TASR) - Konzorcium EDIH Cassovium spúšťa svoje služby, ktoré majú pomôcť naštartovať cestu k digitálnej transformácii a zlepšiť konkurencieschopnosť na trhu. Pre malé a stredné podniky, ako aj organizácie verejného sektora sú služby bezplatné. Zástupcovia konzorcia o tom informovali na štvrtkovej tlačovej konferencii. Konzorcium EDIH Cassovium tvoria Technická univerzita v Košiciach (TUKE), Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach a klaster Košice IT Valley. Počas roku fungovania projektu vybudovali databázu vyše 200 služieb, ktoré sú už k dispozícii. Ako spresnil generálny manažér projektu Miroslav Michalko, v rámci nich dokážu napríklad v priemyselnej oblasti, vďaka umelej inteligencii, inovovať funkcie niektorých liniek. Služby sa týkajú aj kybernetickej bezpečnosti. "Nemusí to byť technická téma, môže byť aj ekonomická. Máme aj služby z oblasti marketingu a digitálnej komunikácie so zákazníkom. Niekedy má spoločnosť kvalitný produkt, ale nevie sa predáť. Aj to je niečo, kde je možné implementovať digitálne technológie a služby," vysvetlil. Záujem o služby konzorcia možno prejavíť prostredníctvom jeho webovej stránky. "Záujemcovia o získanie podpory pre digitálnu transformáciu svojej firmy prejdú komplexnejším procesom hodnotenia ich aktuálnej digitálnej vyspelosti. Spoločne identifikujeme problémové miesta a výzvy, ktorým musia v rámci svojho podnikania čeliť a je možné ich eliminovať nasadením nových technológií, prístupov, či procesov. V ďalšom kroku navrhne poskytnutie konkrétnej služby z dostupného portfólia," dodal Michalko s tým, že od príjemcu sa očakáva možnosť prijať pomoc de-minimis. Ako povedala výkonná riaditeľka Košice IT Valley Miriama Hučková, poskytované služby otvárajú nové možnosti pre malé a stredné podniky, ktoré sa snažia osvojiť si moderné technológie a inovovať. "Firmy môžu získať prístup k infraštruktúre, cennému know-how partnerov konzorcia a získať zručnosti potrebné na úspešnú implementáciu inovačných stratégií. Z môjho pohľadu ide o konkrétny nástroj rozvoja podnikateľského prostredia v našom regióne. EDIH Cassovium vytvára prostredie, ktoré podporuje výskum a vývoj, čo môže pritiahnúť ďalšie talenty a investície do regiónu," dodala. Služby EDIH Cassovium majú pomôcť nielen podnikateľom, ale aj organizáciám verejného sektora - napríklad samosprávam či školám. Projekt je financovaný z verejných zdrojov programu Digitálna Európa a Plán obnovy a odolnosti. UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe zvukový záznam. [sem pop](#)

Autor: TASR

EDIH Cassovium má pomôcť firmám a organizáciám s digitálnou transformáciou [🔗](#)

📅 18. 1. 2024, 13:53, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Košice 18. januára (TASR) - Konzorcium EDIH Cassovium spúšťa svoje služby, ktoré majú pomôcť naštartovať cestu k digitálnej transformácii a zlepšiť konkurencieschopnosť na trhu. Pre malé a stredné podniky, ako aj organizácie verejného sektora sú služby bezplatné. Zástupcovia konzorcia o tom informovali na štvrtkovej tlačovej konferencii.

Konzorcium EDIH Cassovium tvoria Technická univerzita v Košiciach (TUKE), Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach a klaster Košice IT Valley. Počas roku fungovania projektu vybudovali databázu vyše 200 služieb, ktoré sú už k dispozícii.

Ako spresnil generálny manažér projektu Miroslav Michalko, v rámci nich dokážu napríklad v priemyselnej oblasti, vďaka umelej inteligencii, inovovať funkcie niektorých liniek. Služby sa týkajú aj kybernetickej bezpečnosti. "Nemusi to byť technická téma, môže byť aj ekonomická. Máme aj služby z oblasti marketingu a digitálnej komunikácie so zákazníkom. Niekedy má spoločnosť kvalitný produkt, ale nevie sa predáť. Aj to je niečo, kde je možné implementovať digitálne technológie a služby," vysvetlil.

Záujem o služby konzorcia možno prejavíť prostredníctvom jeho webovej stránky. "Záujemcovia o získanie podpory pre digitálnu transformáciu svojej firmy prejdú komplexnejším procesom hodnotenia ich aktuálnej digitálnej vyspelosti. Spoločne identifikujeme problémové miesta a výzvy, ktorým musia v rámci svojho podnikania čeliť a je možné ich eliminovať nasadením nových technológií, prístupov, či procesov. V ďalšom kroku navrhujeme poskytnutie konkrétnej služby z dostupného portfólia," dodal Michalko s tým, že od príjemcu sa očakáva možnosť prijať pomoc de-minimis.

Ako povedala výkonná riaditeľka Košice IT Valley Miriama Hučková, poskytované služby otvárajú nové možnosti pre malé a stredné podniky, ktoré sa snažia osvojiť si moderné technológie a inovovať. "Firmy môžu získať prístup k infraštruktúre, cennému know-how partnerov konzorcia a získať zručnosti potrebné na úspešnú implementáciu inovačných stratégií. Z môjho pohľadu ide o konkrétny nástroj rozvoja podnikateľského prostredia v našom regióne. EDIH Cassovium vytvára prostredie, ktoré podporuje výskum a vývoj, čo môže pritiahnúť ďalšie talenty a investície do regiónu," dodala.

Služby EDIH Cassovium majú pomôcť nielen podnikateľom, ale aj organizáciám verejného sektora - napríklad samosprávam či školám. Projekt je financovaný z verejných zdrojov programu Digitálna Európa a Plán obnovy a odolnosti.

UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe zvukový záznam.

sem pop

Autor: POP

Už v najbližšom akademickom roku sa zvýši počet medikov o 150. Rezort školstva, zdravotníctva a slovenské univerzity začali spoločne riešiť nedostatok lekárov

📅 18. 1. 2024, 14:00, Zdroj: reporter24.sk 📄 Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 449 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 136 EUR

WhatsApp

MŠVVŠ SR |MM| Od budúceho akademického roka príjmu lekárske fakulty na Slovensku navyše 150 študentov a študentiek medicíny. Je to prvý krok pri plnení záväzku vlády SR, zabezpečiť objednávku štátu na zvýšenie počtu študentov zo Slovenska vo vybraných študijných programoch a odboroch vysokoškolského vzdelávania.

Zvýšenie počtu medikov je výsledkom spoločného postupu ministerstva školstva a ministerstva zdravotníctva so zástupcami vysokých škôl. Na Lekársku fakultu Univerzity Komenského v Bratislave bude možné prijať o 45 medikov viac, na Jesseniovu lekársku fakultu UK v Martine 30 uchádzačov navyše. Na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** pribudne o 45 nových medikov navyše a na Slovenskej zdravotníckej univerzite

„Vzhľadom na to, že podmienky prijímacích konaní sú už zverejnené, túto dohodu ešte musia schváliť akademické senáty jednotlivých škôl,“ uviedol minister Drucker. Ministerstvo školstva má v rozpočte na tento rok vyčlenené peniaze na naplnenie objednávky štátu na vyšší počet študentov v celkovej sume 1,3 milióna eur.

Zároveň má rezort pripravené ďalšie finančné prostriedky (najmä eurofondy) na zlepšovanie kvality priestorov na výučbu a zlepšovanie zručnosti medikov, napríklad aj budovaním simulačných centier. „Uvedomujeme si, je to iba prvý krok. Zaväzuje nás však k tomu, aby prijali ďalšie opatrenia na skvalitnenie vzdelávania aj priestorov, v ktorých sa pripravujú budúci lekári a lekárky,“ dodal minister Drucker

„Všetci veľmi dobre vieme, ako slovenské zdravotníctvo trpí nedostatkom personálu. Ak by štát situáciu neriešil, problém sa bude v nasledujúcich rokoch iba zhoršovať. Preto vítam túto spoluprácu a zároveň oceňujem, že sa nám postupne darí naplňovať Programové vyhlásenie vlády SR. Rada by som vyzvala aj samotných študentov, ktorí zvažujú kariéru v zdravotníctve a v najbližších dňoch si budú posielat' prihlášky na vysoké školy, aby neváhali a rozhodli sa pre toto jedinečné poslanie,“ povedala ministerka zdravotníctva SR Zuzana Dolinková.

V druhej fáze sa v rámci novovzniknutej medirezortnej pracovnej skupiny, ktorá sa zaoberá zlepšovaním vzdelávania v zdravotníctve, dohodne dlhodobé a finančne udržateľné riešenie na ďalšie roky. Jedným z návrhov je napríklad, aby študenti 6. ročníka mohli v rámci praxe pracovať v okresných nemocniciach v miestach svojho bydliska.

Autor: Pridal/a: || Pridal/a: | redakcia || redakcia || redakcia | -

EDIH Cassovium má pomôcť organizáciám s digitálnou transformáciou

18. 1. 2024, 14:04, Zdroj: teraz.sk, Vydavateľ: TERAZ MEDIA, a.s., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 41 584 GRP: 0,92 OTS: 0,01 AVE: 1039 EUR

Ilustračná snímka. Foto: Teraz.sk - Elena Halačová

Počas roku fungovania projektu vybudovali databázu vyše 200 služieb, ktoré sú už k dispozícii.

18. januára 2024 14:04

Košice 18. januára (TASR) - Konzorcium EDIH Cassovium spúšťa svoje služby, ktoré majú pomôcť naštartovať cestu k digitálnej transformácii a zlepšiť konkurencieschopnosť na trhu. Pre malé a stredné podniky, ako aj organizácie verejného sektora sú služby bezplatné. Zástupcovia konzorcia o tom informovali na štvrtkovej tlačovej konferencii.

Konzorcium EDIH Cassovium tvoria Technická univerzita v Košiciach (TUKE), Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) v Košiciach a klaster Košice IT Valley. Počas roku fungovania projektu vybudovali databázu vyše 200 služieb, ktoré sú už k dispozícii.

Ako spresnil generálny manažér projektu Miroslav Michalko, v rámci nich dokážu napríklad v priemyselnej oblasti, vďaka umelej inteligencii, inovovať funkcie niektorých liniek. Služby sa týkajú aj kybernetickej bezpečnosti. "Nemusí to byť technická téma, môže byť aj ekonomická. Máme aj služby z oblasti marketingu a digitálnej komunikácie so zákazníkom. Niekedy má spoločnosť kvalitný produkt, ale nevie sa predáť. Aj to je niečo, kde je možné implementovať digitálne technológie a služby," vysvetlil.

Záujem o služby konzorcia možno prejavíť prostredníctvom jeho webovej stránky. "Záujemcovia o získanie podpory pre digitálnu transformáciu svojej firmy prejdú komplexnejším procesom hodnotenia ich aktuálnej digitálnej vyspelosti. Spoločne identifikujeme problémové miesta a výzvy, ktorým musia v rámci svojho podnikania čeliť a je možné ich eliminovať nasadením nových technológií, prístupov, či procesov. V ďalšom kroku navrhujeme poskytnutie konkrétnej služby z dostupného portfólia," dodal Michalko s tým, že od príjemcu sa očakáva možnosť prijať pomoc de-minimis.

Ako povedala výkonná riaditeľka Košice IT Valley Miriama Hučková, poskytované služby otvárajú nové možnosti pre malé a stredné podniky, ktoré sa snažia osvojiť si moderné technológie a inovovať. "Firmy môžu získať prístup k infraštruktúre, cennému know-how partnerov konzorcia a získať zručnosti potrebné na úspešnú implementáciu inovačných stratégií. Z môjho pohľadu ide o konkrétny nástroj rozvoja podnikateľského prostredia v našom regióne. EDIH Cassovium vytvára prostredie, ktoré podporuje výskum a vývoj, čo môže pritiahnúť ďalšie talenty a investície do regiónu," dodala.

Služby EDIH Cassovium majú pomôcť nielen podnikateľom, ale aj organizáciám verejného sektora - napríklad samosprávam či školám. Projekt je financovaný z verejných zdrojov programu Digitálna Európa a Plán obnovy a odolnosti.

Autor: TASR

Košické univerzity so súkromnou firmou vytvorili prietokovú batériu [↗](#)

📅 18. 1. 2024, 14:04, Zdroj: [teraz.sk](#) [↗](#), Vydavateľ: TERAZ MEDIA, a.s., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 41 584 GRP: 0,92 OTS: 0,01 AVE: 1039 EUR

Na snímke unikátna prietoková batéria s veľkým strategickým významom pre Slovensko a Európu počas tlačovej konferencie **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** 18. januára 2024. Foto: TASR František Iván

Výsledkom spolupráce a spoločného výskumu je funkčná prietoková batéria s veľkosťou 80 kilowatthodín (kWh).

18. januára 2024 14:04

Košice 18. januára (TASR) - Dve košické univerzity a slovenská firma INO-HUB Energy úspešne vyrobili a otestovali prietokovú batériu. Je prvou svojho druhu na Slovensku a podľa jej tvorcov umožňuje revolučný prístup pri skladovaní elektrickej energie s viacerými výhodami.

Výsledkom spolupráce a spoločného výskumu je funkčná prietoková batéria s veľkosťou 80 kilowatthodín (kWh). Nainštalovali ju koncom minulého roku v Kysuckom Novom Meste, kde je aj plánovaná sériová výroba od roku 2026. Zapojení partneri o tom informovali vo štvrtok v Košiciach.

Aktuálne sa v Európe i vo svete inštaluje veľa lítiových (LFP) stacionárnych batériových úložísk. Podľa odborníkov by čoskoro mohli byť nahradené práve prietokovými technológiami, ktoré sú ekologickejšie, bezpečnejšie a s dlhšou životnosťou.

"Výsledky nášho spoločného bádania sú postavené práve na tejto perspektívnej technológii, ktorá bude o približne päť rokov hrať v skladovaní elektrickej energie prím," uviedol generálny riaditeľ INO-HUB Energy Rudolf Sihlovec. Životnosť novej batérie dosahuje podľa neho až 20 rokov. " Zároveň sa zníži naša závislosť od dodávateľov komponentov z Ázie a, naopak, staneme sa dôležitou súčasťou európskeho dodávateľského rámca," skonštatoval.

Slovensko sa tak podľa Sihlovca dostáva na mapu konkurencieschopných krajín v tejto oblasti a dokáže vyrobiť to, čo konkurenti zo sveta. "Výsledky testov však ukazujú, že naša batéria dosahuje lepšie výsledky a vieme tiež znížiť jej nákladovú cenu tak, aby sa priblížila tej pri LFP riešeníach. Zároveň, naše riešenie má omnoho dlhšiu životnosť, veľká časť komponentov sa dá recyklovať a celý elektrolyt použiť v ďalšej batérii," zdôraznil.

Spoločný výskum zahŕňal okrem firmy Ústav chemických vied Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) a Strojnícku fakultu Technickej univerzity v Košiciach (SJF TUKE). Navrhovanie, optimalizácia a testovanie, ktoré vyústilo do finálnej podoby batérie, trvalo desať mesiacov.

Na snímke zľava docentka a vedúca laboratória RFB technológie na Ústave chemických vied **UPJŠ** Andrea Straková Fedorková, Rudolf Sihlovec z INO-HUB a prodekan pre vedu, výskum a doktorandské štúdium na Strojníckej fakulte Technickej univerzity v Košiciach Ján Slota počas tlačovej konferencie **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** k zhodnoteniu úspešného ukončenia testovania a inštalácie unikátnej prietokovej batérie s veľkým strategickým významom pre Slovensko aj Európu, 18. januára 2024 v Košiciach.

Foto: TASR František Iván

Obe univerzity oceňujú spoluprácu so súkromnou sférou, ktorá umožňuje lepšie prepojenie vedy s výskumom v oblasti batériových systémov, ako aj zavedenie nových tém do vzdelávacích plánov. "Pre študentov je veľmi dôležité vidieť priamu aplikáciu výsledkov výskumu v praxi. Je rozdiel pracovať s malým laboratórnym článkom a s veľkým priemyselným," uviedla vedúca laboratória RFB technológie na Ústave chemických vied **UPJŠ** Andrea Straková Fedorková. V pláne je podľa nej aj zavedenie tohto typu batérie do samotnej výuky.

"Našou úlohou bola analýza funkčnosti jednotlivých komponentov, optimalizácia konštrukcie, výpočty, simulačné analýzy a výroba prototypu redoxnej prietokovej batérie s uhlíkovými plstenými elektródami a jej testovanie," priblížil Ján Slota, prodekan pre vedu, výskum a doktorandské štúdium SJF TUKE. Do projektu boli zapojení aj študenti.

Prečítajte si aj:

Autor: TASR

V Košiciach vytvorili unikátnu prietokovú batériu

📅 18. 1. 2024, 14:56, Zdroj: eastmag.sk , Sentiment: Pozitívny, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ**

Dosah: 363 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 120 EUR

Pridajte komentár

4 min. čítania

Univerzity **UPJŠ**, TUKE a slovenská firma INO-HUB Energy úspešne ukončili testovanie a vyrobili revolučnú prietokovú batériu. Sériovo sa bude vyrábať už v roku 2026. Tento typ batérie zníži našu závislosť od jej dovozu z Ázie a zapíše Slovensko na mapu konkurencieschopných krajín.

Spoločný výskum Ústavu chemických vied **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Strojníckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach a slovenskej firmy INO-HUB Energy sa dostal do úspešného finále. Aj napriek náročnosti projektu, spolupráca už za 10 mesiacov navrhovania, optimalizácie a testovania vyústila do finálnej podoby plne funkčnej prietokovej batérie s veľkosťou 80 kWh.

REKLAMA

Tá je prvá svojho druhu na Slovensku a má veľký strategický význam pre Slovensko aj Európu. Batéria bola úspešne nainštalovaná v Kysuckom Novom Meste ešte koncom minulého roka. Tam je plánovaná aj jej sériová výroba, a to už v roku 2026.

Foto: archív **UPJŠ**

Budeme konkurencieschopní

Dnes sa v rámci Európy aj sveta inštaluje veľa lítiových (LFP) stacionárnych batériových úložísk. Odborníci sa však zhodujú na tom, že už čoskoro budú nahradené prietokovými technológiami. „Výsledky nášho spoločného bádania sú postavené práve na tejto perspektívnej technológii, ktorá bude o cca 5 rokov hrať v skladovaní elektrickej energie prím. Sme pyšní na to, že naša batéria môže niesť pečať „MADE IN EUROPE“, navyše so životnosťou dosahujúcou až 20 rokov. Zároveň sa zníži naša závislosť od dodávateľov komponentov z Ázie. A naopak, staneme sa dôležitou súčasťou európskeho dodávateľského reťazca,“ informuje Rudolf Sihlovec, CEO v INO-HUB Energy.

Dodáva, že Slovensko sa týmto krokom dostáva na mapu konkurencieschopných krajín v tejto oblasti. „Dokážeme vyrobiť to isté, čo naši konkurenti zo sveta. Výsledky testov však ukazujú, že naša batéria dosahuje lepšie výsledky a vieme tiež znížiť jej nákladovú cenu tak, aby sa priblížila tej pri LFP riešeníach. Zároveň, naše riešenie má omnoho dlhšiu životnosť, veľká časť komponentov sa dá recyklovať a celý elektrolyt použiť v ďalšej batérii. “

Foto: archív **UPJŠ**

Príležitosť pre študentov

Výsledok dlhodobej výskumnej spolupráce univerzít so súkromnou sférou v sebe nesie aj ďalšie obrovské výhody. Vďaka nej totiž môžu univerzity lepšie prepojiť vedu s výskumom v oblasti batériových systémov a do svojich vzdelávacích plánov zaviesť aj témy, ktoré boli pre ich študentov doteraz neznáme. Tí sa tak budú vedieť kvalifikovať aj v segmente prietokových batériových systémov a budú schopní zaplniť diery na trhu v čase, kedy naberie krivka dopytu po takýchto batériách vrchol. Študenti oboch univerzít boli zapojení už do navrhovania, optimalizácie aj testovania tejto batérie.

„Pre študentov je veľmi dôležité vidieť priamu aplikáciu výsledkov výskumu v praxi. Je rozdiel pracovať s malým laboratórnym článkom a s veľkým priemyselným. Prínosom je aj spolupráca INO-HUB Energy odborníkmi, keďže ich praktické skúsenosti s priemyselnými aplikáciami sú pri výuke a testovaní nenahraditeľné a študenti vidia aj možnosti uplatnenia v tomto segmente. V budúcnosti tiež plánujeme zaviesť tento typ batérie do samotnej výuky a tiež spustiť priemyselné doktoráty v spolupráci s INO-HUB Energy, “ hovorí Andrea Straková Fedorková, vedúca laboratória RFB technológie na Ústave chemických vied na **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Dodala tiež, že vďaka tomuto projektu sa univerzite podarilo vytvoriť dve vedecké miesta a do projektu boli aktívne zapojení dvaja študenti. Do druhej fázy pritom **UPJŠ** plánuje zapojiť aj ďalších študentov.

Odrazový mostík pre firmy

Okrem podpory vzdelávania a zapojenia študentov do výskumných aktivít mali univerzity taktiež možnosť využiť inovatívne výrobné technológie a rôzne simulačné modely. Veľmi dôležitým míľnikom v tejto spolupráci je aj fakt, že úspešným výskumom, otestovaním a následnou výrobou takejto batérie sa Slovensko stane plnohodnotnou súčasťou európskeho dodávateľského reťazca a značne posilní jeho kapacity. Pre strojárenské, chemické, ale aj ďalšie firmy sa aj v tejto oblasti stane akýmsi odrazovým mostíkom.

„Ide o ďalší pozitívny príklad úspešnej spolupráce košických univerzít a výrobnéj praxe. Našou úlohou bola analýza funkčnosti jednotlivých komponentov, optimalizácia konštrukcie, výpočty, simulačné analýzy a výroba prototypu redoxnej prietokovej batérie s uhlíkovými plstnými elektródami a jej testovanie. V rámci výskumu a vývoja sme čelili viacerým technologickým výzvam, ktoré si často vyžadovali veľmi sofistikované riešenia,“ vysvetľuje Ján Slota, prodekan pre vedu, výskum a doktorandské štúdium na Strojníckej fakulte Technickej univerzity v Košiciach.

V rámci TUKE boli do projektu zapojení traja výskumní pracovníci a desať študentov Strojníckej fakulty. V rámci výskumných a vývojových prác bolo na univerzite odpracovaných približne 2600 hodín.

tlačová správa

Autor: [Zobraziť všetky články](#) || [tlačová správa](#) || [tlačová správa](#) | [Zobraziť všetky články](#)

Košické univerzity v spolupráci so súkromnou firmou vytvorili prietokovú batériu [↗](#)

📅 18. 1. 2024, 16:29, Zdroj: kosiceonline.sk [↗](#), Autor: Jana Tomaškovičová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 4 992 GRP: 0,11 OTS: 0,00 AVE: 462 EUR

Košice Zaujímavosti

Je prvou svojho druhu na Slovensku.

Ústav chemických vied Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**), Strojnícka fakulta Technickej univerzity (TUKE) a slovenská firma INO-HUB Energy spoločne vytvorili prietokovú batériu. Vedúca laboratória RFB technológie na Ústave chemických vied **UPJŠ** Andrea Straková Fedorková priblížila, že sa podieľali na elektrochemickom testovaní:

„Našou úlohou bolo otestovať to, či batéria funguje, akú má kapacitu, vlastnosti, či udrží tlak, či elektrolyt je v poriadku a podobne. Úzko sme spolupracovali aj s Technickou univerzitou v Košiciach, pretože v prípade, že bol nejaký problém alebo únik elektrolytu, alebo netesnosť v článku, tak museli sme im oznámiť, kde sa to stalo, alebo oni sa prišli pozrieť do laboratória počas testovania. Následne podľa toho urobili ďalšie úpravy v ich Prototypovom centre a my sme mohli opäť otestovať novú verziu článku.“

Vďaka desaťmesačnému navrhovaniu, optimalizácii a testovaniu vznikla funkčná prietoková batéria, ktorá je prvou svojho druhu na Slovensku. Prodekan pre vedu, výskum a doktorandské štúdium na Strojníckej fakulte TUKE Ján Slota poukázal na prepojenie vedy a výskumu so súkromným sektorom, keďže do tohto projektu boli zapojení aj študenti. Zároveň plánujú zaviesť prietokové batérie do výučby a začať s priemyselnými doktorátmi.

„Už je pripravená ďalšia verzia, kde budeme ešte viac prepracovávať konštrukčné riešenia, aby podiel energie, ktorý z toho získame voči, povedzme, hmotnosti, bol ešte vyšší. Na výskumných, vývojových prácach sa pokračuje ďalej. Zapájame do toho aj ďalších ľudí a študentov na oboch univerzitách. Chceme získať ešte väčšiu efektivitu týchto batérií tak, aby keď výroba má nabehnúť v roku 2026, bola batéria v najlepšej možnej kondícii,“ povedal Slota.

Cieľom je vyrobiť batériu kontajnerového typu / TASR

Životnosť batérie dosahuje 20 rokov a väčšina jej komponentov sa môže recyklovať. Okrem iného zníži závislosť našej krajiny od dovozu z Ázie. Slovensko sa v tejto oblasti stalo jedným z konkurencieschopných štátov a súčasťou dodávateľského reťazca v Európe.

Rudolf Sihlovec z INO-HUB Energy pre Košice Online uviedol, že prietokové batérie by mohli v budúcnosti nahradiť lítiové stacionárne úložiská:

„Prietoková batéria je čo do rozmerov trochu väčšia, ale na druhej strane, LFP je veľmi nebezpečná, že zlým manažmentom môže začať horieť a dobre vieme, že ju nemožno uhasiť. Samosprávy, komunitné centrá, zdieľané batérie a podobne budú pre obyvateľstvo. Ďalší smer sú priemyselné fabriky na riadenie odchýlok. Tretie sú služby spojené pre účely prenosovej sústavy, to znamená, na stabilizáciu 50 Hz frekvencie sústavy.“

Cieľom je vyrobiť batériu kontajnerového typu na väčšie uskladňovanie pre obce či rezidentské lokality, ktorá bude môcť čerpať lacnejšiu energiu.

Autor: Jana Tomaškovičová

XV. Slovenský vakcinologický kongres | Úvod [↗](#)

📅 18. 1. 2024, 18:42, Zdroj: events.amedia.sk [↗](#), Sentiment: Neutrálny, Téma: Rektorát UPJŠ, Kľúčové slová: Daniel Pella

Dosah: 1 654 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 277 EUR

[Previous](#) [Next](#)

Úvod

PREZIDENT KONGRESU

prof. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH

VEDECKÝ VÝBOR KONGRESU

doc. MUDr. Mária Avdičová, PhD.

prof. MUDr. Tibor Baška, PhD.

prof. MUDr. Andrea Čalkovská, DrSc.

prof. MUDr. Henrieta Hudečková, PhD., MPH

prof. MUDr. Mgr. Miloš Jeseňák, PhD., MBA, Dott.Ric., MHA, FAAAAI

doc. MUDr. Igor Kohl, CSc.

prof. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH

MUDr. Peter Makara, MPH

PhDr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD., MPH

prof. MUDr. **Daniel Pella**, PhD.

doc. MUDr. Ivan Solovič, PhD.

prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD., MPH

doc. MUDr. Ingrid Urbančíková, PhD., MPH

PROGRAMOVÝ VÝBOR KONGRESU

doc. MUDr. Mária Avdičová PhD.

prof. MUDr. Tibor Baška, PhD.

prof. MUDr. Henrieta Hudečková, PhD., MPH

prof. MUDr. Mgr. Miloš Jeseňák, PhD., MBA, Dott.Ric., MHA, FAAAAI

doc. MUDr. Igor Kohl, CSc.

MUDr. Andrea Kološová, PhD.

prof. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH

prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD., MPH

doc. MUDr. Ingrid Urbančíková, PhD., MPH

ORGANIZAČNÝ SEKRETARIÁT

Ing. Martina Novosedlíková – A-medi management, s.r.o.

novosedlikova@amedia.sk, 0904 948 664

Jarošova 1, 831 03 Bratislava

Grandhotel Praha Tatranská Lomnica

Tatranská Lomnica 8, Vysoké Tatry

ADRESA

A-medi management, s.r.o.

Jarošova 1, 831 03 Bratislava

KONTAKT

Registrovať

XV. Slovenský vakcinologický kongres

SLOVENSKÁ EPIDEMIOLOGICKÁ A VAKCINOLOGICKÁ SPOLOČNOSŤ SLS
v spolupráci s
Úradom verejného zdravotníctva SR v Bratislave
 Fakultou verejného zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave
 Jesseniovou lekárskou fakultou Univerzity Komenského v Martine
 Lekárskou f...

Autor: A-medi management, s.r.o.

Revolučná prietoková batéria je hotová [🔗](#)

📅 18. 1. 2024, 19:44, Relácia: **Správy RTVS**, Stanica: **RTVS**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia Slovenska**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: **136 363 GRP**; **3,03 OTS**; **0,03 AVE**; **10554 EUR**

Viliam Stankay, moderátor:

Revolučná prietoková batéria, ktorú vlni začali vyvíjať dve košické univerzity a súkromná firma, je hotová a dobre dopadli aj testy. Ekologickejšiu, silnejšiu a hlavne bezpečnejšiu batériu začnú na Slovensku vyrábať v sériovej výrobe už o 2 roky. Bude však označená "Vyrobené v Európe."

redaktorka:

V laboratóriu ju začali vyrábať ešte vlni. V jeseni ju testovali a dnes nám ju ukázali takmer hotovú. Táto, na pohľad veľká, prietoková batéria je totiž oveľa ekologickejšia ako klasické lítiové baterky a to vďaka elektrolytu, ktorý košickí vedci vyrobili na vodnej báze. Pre svoju veľkosť dokáže uskladniť elektrickú energiu až na niekoľko dní.

Tomáš Košický, riaditeľ vývoja INO - HUB Energy:

Batéria vie spraviť 20tisíc cyklov, čo je podstatne viac ako klasické lítiové batérie.

redaktorka:

Podľa odborníkov budúcnosť bude patriť prietokovým batériám, aj preto ich plánujú vyrábať sériovo. Závod chcú postaviť v Kysuckom Novom meste.

Andrea Straková Fedorková, fyzikálna chemička **UPJŠ**:

Cieľom je vyrobiť batériu kontajnerového typu, čiže to bude slúžiť na také väčšie uskladňovanie, napríklad pre obce.

redaktorka:

Využiť by ju mohli aj rezidentské časti, ktorých sa stávajú nové domy. Elektrickú energiu by tak čerpali oveľa lacnejšie.

Andrea Straková Fedorková, fyzikálna chemička **UPJŠ**:

Nemuseli na vôbec byť pripojení do siete, čiže každý ten dom by mal napríklad solárne panely a tá energia by sa uskladňovala do takejto veľkej batérie a tá batéria by potom poskytovala energiu počas celého dňa.

redaktorka:

Jednou z výhod je, že prietoková batéria je oveľa ekologickejšia a bezpečnejšia.

Tomáš Košický, riaditeľ vývoja INO - HUB Energy:

Tie články, ktoré máme, sú postavené z materiálov, ktoré sú plne recyklovateľné, to znamená, že celý ten koncept je založený na tom, že nemusíme znovu ťažiť materiály, nemusíme tie batérie recyklovať, ale vieme ich znovu použiť.

Ján Slota, prodekan, pre vedu a výskum, Strojnícka fakulta, TUKE

Zatiaľ je vyrobený prvý funkčný prototyp, ten budeme ďalej zdokonaľovať ešte a myslím, že v roku 2026 je plánované otvorenie závodu a nábeh výroby.

redaktorka:

Ak sa o 2 roky začne sériová výroba týchto prietokových batérií, zníži sa tak naša závislosť od dodávateľov komponentov z Ázie. Slovensko sa navyše zapíše na mapu konkurencie schopných krajín v tejto oblasti. Nikoleta Ferková, RTVS.

Univerzity UPJŠ, TUKE a slovenská firma INO-HUB Energy úspešne ukončili testovanie a vyrobili revolučnú prietokovú batériu, ktorá sa bude sériovo vyrábať od roku 2026. [↗](#)

📅 18. 1. 2024, 20:59, Zdroj: [techbox.sk](#) [↗](#), Vydavateľ: N Press, s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Ďalšie zdroje: [techbox.sk](#)
Dosah: 12 322 GRP: 0,27 OTS: 0,00 AVE: 697 EUR

Univerzity UPJŠ, TUKE a slovenská firma INO-HUB Energy úspešne ukončili testovanie a vyrobili revolučnú prietokovú batériu, ktorá sa bude sériovo vyrábať od roku 2026. Prietoková batéria bude mať výkon 80 kWh. Je prvá svojho druhu na Slovensku a má veľký strategický význam pre Slovensko aj Európu. Bola úspešne nainštalovaná v Kysuckom Novom Meste ešte koncom minulého roka, pričom tu je plánovaná aj jej sériová výroba, a to už v roku 2026.

Ľudia nedokážu pracovať s problémami, so stresom, nie sú natoľko odolní

18. 1. 2024, 21:28, Zdroj: [akcnezeny.sk](https://www.akcnezeny.sk), Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 311 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 326 EUR

0

www.freepik.com

Aká je súčasná situácia s duševným zdravím spoločnosti? Jedným slovom vážna. Odborníci sa obávajú informačnej (kyber) vojny. Prečítajte si článok s MUDr. Slávkou Dubinskou z II. psychiatrickej kliniky UNLP a LF **UPJŠ** Košice.

„Situácia s duševným zdravím spoločnosti je omnoho horšia ako sa o nej vraví, a omnoho horšia voči tomu, ako málo pozornosti sa duševnému zdraviu v súčasnosti venuje.“

Štatisticky síce nezaznamenávame nárast endogénnych, teda pravých biologických, psychiatrických ochorení (schizofrénia, endogénna depresia), ale pribúdajú nám najmä poruchy adaptácie. Úzkostné poruchy. Ľudia nedokážu pracovať s problémami, nedokážu pracovať so stresom, nie sú natoľko odolní a zlyhávajú aj pri riešení bežných problémov.

Navyše je tu skupina detí a tínedžerov, kde zhoršenie duševného stavu mimoriadne narastá. „Rodičia by si mali oveľa viac všimnúť svoje deti, milovať ich a venovať im svoju pozornosť. Práve v citlivom mladom veku totiž dochádza k deviovanému vývoju osobnosti a rôznym poruchám osobnosti, k emočným výkyvom a to sa potom odráža na fungovaní mladých.“

Prečítajte si: [Nepodceňujte stres, dokáže napáchať vážne škody, vyskúšajte tieto tipy](#)

[freepik.com](https://www.freepik.com)

Je to predovšetkým o osobnej komunikácii

Sú štúdie, ktoré poukazujú na to, že mladí ľudia používajú na komunikáciu nadmerne mobily. „Aj pri vzájomnej osobnej komunikácii používajú mobil a dokonca už majú problém objednať si osobne jedlo v reštaurácii. Už vôbec kontakt, oslovenie niekoho im spôsobuje problém. Najhoršie je, že takto fungujeme vo vlastnej rodine.“

Osobnú komunikáciu podľa psychiatricky nič nenahradí. V minulosti sa osobne komunikovalo oveľa viac a žilo sa viac generačne. Taktiež musia existovať hranice, medze, ktoré by sme ako jednotlivci a spoločnosť nemali prekračovať. „Dnes mnohí fungujú izolovane, nevšímajú si jeden druhého. Doslova sú ľudia schopní prekročiť ležiaceho na ulici a nepomôcť mu. To je princíp, ktorý spúšťa nevšímavosť, šikanu, frustrácie.“

Preto podľa nej panuje princíp hyperkompenzácie. „Čiže buď problém, situáciu doslova vytesňujeme, nevšímame si to, alebo naopak reagujeme veľmi impulzívne. A to sa potom len nabaľuje a vzniká bludný kruh. Pokiaľ človek nemá správnu pomoc a vedenie zvonku, niekoho, kto by mu ukázal cestu, môže to viesť až k rôznym tragickým udalostiam u mladých, ktorých sme v poslednom období svedkami.“

www.freepik.com

Ľudia pracujú oveľa viac s negatívnymi emóciami

Sociálna izolácia, ktorú sme zažili v uplynulých rokoch, má obrovský vplyv na naše duševné zdravie, na pohodu, či nepohodu. „Ešte citlivejšie je to práve u mladej generácie. Tínedžeri sú citlivejší, ako dospelí. Práve v tomto veku sa formujú ich názory, charakter, hodnotový rebríček. Medzi 12 – 25 rokom je obdobie vývoja osobnosti, je nesmierne dôležité, aké informácie sa k mladým ľuďom dostávajú.“

Informačná vojna, prístup k hoaxom

„V človeku rastie frustrácia, preto sa snaží nájsť si informácie na internete, kompenzovať tak frustráciu či dokonca hyperkompenzovať si ju. Napríklad aj vnútorná agresivita, nemusí ju navonok prejavíť, stačí, že ju prejaví na sociálnych sieťach. Nie každý, kto je agresívny na sociálnej sieti, je agresívny navonok. Niekomu stačí ventilovať sa práve na sociálnej sieti. To je ten lepší prípad.“

Horšie však je, aké informácie sa k človeku dostávajú. Či sú pravdivé, objektívne. „Má mladých ľudí, ale aj staršie generácie kto usmerní v hodnotení informácií? Alebo naopak prepadávame vplyvu lží, poloprávdy, hoaxov,“ uzatvára MUDr. Dubinská. Aj preto sa odborníci dnes najviac obávajú informačnej (kyber) vojny.

Zdroj foto: www.freepik.com

<https://www.akcnezeny.sk>

Sme akčné ženy a prinášame ti príbehy a články spoločne s ďalšími akčnými ženami, ktoré robia, čo milujú a rady o tom aj píšú. Podporujeme sa navzájom v našich snoch. V tom, čo nás napína a robí nám radosť. Pridaj sa k nám: <https://akcnezeny.sk/registracia/>
Spoločne vytvárame magazín, stretávame sa online a rovnako offline na vzdelávacích a motivačných podujatiach, ktoré organizujeme.
IG: #zenyktoreroobiacomiluju #akcnezeny #akcnemamy #vzdelavanie #biznis #kariera

žiadne príspevky na zobrazenie

Zadali ste nesprávnu e-mailovú adresu!

Zadajte svoju e-mailovú adresu

Uložte moje meno, e-mail a webové stránky v tomto prehliadači pre nabadúce poznámku.

NAJNOVŠIE

Autor: - || REDAKCIA || REDAKCIA | - || <https://www.akcnezeny.sk>

V Senci a Bratislave pribudne od nového školského roka nový odbor pre gymnáziá [↗](#)

📅 18. 1. 2024, 22:33, Zdroj: bratislava.standard.sk [↗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 72 192 GRP: 1,60 OTS: 0,02 AVE: 1278 EUR

18.1. o 15:24

BRATISLAVA – V školskom roku 2024/2025 pribudne nový odbor pre gymnáziá so zameraním na informatiku. Nový odbor bude dostupný v desiatich slovenských gymnáziách. V Bratislavskom samosprávnom kraji (BSK) pôjde o Gymnázium Ivana Horvátha v Bratislave a Gymnázium Antona Bernoláka v Senci. Obe gymnáziá otvoria po jednej triede s obmedzeným počtom žiakov.

„Tento krok sa vkladá do rámcov národného projektu Digitálna transformácia vzdelávania a je experimentálne overovaný v spolupráci s **Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, pracoviskom Národné centrum pre digitálnu transformáciu vzdelávania (NCDTV),“ uvádza BSK na webe.

Z regiónu Boli ste už v kaviarni či škôlke pre psy? V HAFparku sú štandardy vyššie ako v škôlke pre deti

„Žiaci a ich zákonní zástupcovia, ktorí sa rozhodnú pre tento odbor, získajú príležitosť byť súčasťou digitálnej revolúcie vo vzdelávaní,“ informoval kraj. Podrobné informácie o novom odbore so zameraním na informatiku a podmienkach prijatia sú dostupné na webových stránkach oboch škôl.

(bsk)

V lišajníkoch objavujú látky s možným využitím v medicíne

19. 1. 2024, Zdroj: **Pravda**, Strany: 12, 13, Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Autor: **Andrej Barát**, Sentiment: **Positívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 253 065 GRP; 5,62 OTS; 0,06 AVE; 11799 EUR

Rubrika: fenomén

Kto zostal v mori, bolo mu dobre. Pretože súš pred stámiómi rokmi nebola vôbec prívetivým miestom. Ako ju život vôbec dokázal kolonizovať? Časť fascinujúcej odpovede nachádzajú vedci v lišajníkoch. Výskum ich privádza k zaujímavým zisteniam. Na Slovensku sa tomu venuje lichenológ Michal Goga. Jednak s kolegami študujú látky, ktoré by mohli nájsť uplatnenie v medicíne, a tiež ponúkajú zaujímavú filozofiu – kľúčom k prežitiu je symbióza. Nejde o to, kto z koho, ale kto s kým bude spolupracovať.

abarat@pravda.sk

Lišajníky nielenže „vedia“ toho o živote viac ako ľudia, ale zaberajú na planéte aj viac miesta. Ľudské mestá pokrývajú zhruba tri percentá zemskej súše. Lišajníky podľa odhadov šesť až osem percent.

Porovnanie s mestami sa hodí, pretože čo je vlastne lišajník?

Ani rastlina, ani huba, ani choroba

Keby sme sa v 18. storočí opýtali jedného z najvýznamnejších prírodovedcov všetkých čias Švéda Carla Linného, ktorý sa ako prvý na svete pokúsil systematicky zatriediť všetok život na Zemi, odpovedal by „ďalší vegetatívny“. Úbohý rastlinný odpad. Veď to nemá stonku, koreň ani list.

A keď Carl Linné povedal „kašlite na to“, tak sa na lišajníky vedci nadjalo naozaj vykašľali a považovali ich za nedôležité, nehodné záujmu. Nuž a keď si do Googlu zadáte lichen, vyhodí vám – kožné choroby...

Lišajník nie je rastlina, ani huba, ani choroba, ani kožná, ani taká, čo zabíja stromy a treba ju zoškrabávať. Nie, netreba, ničomu to nepomôže. Ide, žiaľ, o veľmi rozšírený mýtus medzi záhradkármi.

Lišajník nepredstavuje ani len samostatný organizmus. V škole sa dnes deti stále učia, že ide o huby spolupracujúce s riasami. Treba si predstaviť domácnosť, kde riasy varia (cukry a iné sacharidy prostredníctvom procesu fotosyntézy zo svetla) a huby tento príbytok chránia a poskytujú vodu a minerály. Ale to nie je ani zďaleka úplné.

Najnovšie vedecké výskumy odhaľujú, že v lišajníku je spolupracujúcich organizmov viac, baktérie či dokonca vírusy! Tak čo je teda lišajník?

Možno je to mesto, ale také, o ktorom ľudia len snívajú. Dokonale sebestačný a odolný miniekosystém, ktorý si dokáže vyrobiť úplne všetko, čo potrebuje, a v úplne presnom množstve. Fungujú tam presne stanovené pravidlá, vďaka ktorým tam môže naživiť niekoľko rôznych organizmov. Výsledkom spolupráce sú unikátne látky, o ktoré je vo vedeckej obci najnovšie veľký záujem. Musíme sa však vrátiť do prehistorického mora.

Čo urobíte v kríze? Začnete spolupracovať

„Predstav si, že si organizmus žijúci pradávno v oceáne. Máš kyslík a dostatok potrebných minerálov rozpustených vo vode. Ale keď sa zrazu ocitneš na súši, už nemáš vodu, alebo len ojedinele. Panujú tam veľké výkyvy teplôt, chýbajú ti minerálne látky. Ako organizmus musíš vtedy premýšľať, s kým vytvoríš partnerský vzťah, aby si na súši prežil,“ opisuje Michal Goga, vedúci Katedry botaniky Prírodovedeckej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Poznáme tri základné typy symbiôzy v ríši rastlín a húb. Prvým takýmto vzťahom na Zemi bola mykoríza, podzemná spolupráca húb s koreňmi rastlín, základ dnešného takzvaného lesného a lúčneho internetu. Druhú spoluprácu nadviazali (pôdne) baktérie s rastlinami a treťou je lichenizmus. Prvé formy symbiôzy medzi sinicami a hubami sa objavujú pred 450 miliónmi rokov.

Aj po stámiónoch rokoch stále platí, že lišajník nevznikne len tak. „Nevyklíči“ kdesi na skale ako náhodne prívate semeno. Členov lišajníka k spolupráci dotlačí prostredie a jeho podmienky. K symbiôze ich donúti napríklad aj stres.

A práve v tomto okamihu lišajníky opantali vedca z Košíc, ktorý sa radí k hŕstke odborníkov lichenológov na Slovensku. Lišajníky totiž produkujú niektoré špecifické látky, ktoré im zabezpečujú istú ochranu pred vonkajším prostredím. „Sú výsledkom spolupráce.“

Ako na tie najodolnejšie baktérie

Nazývajú sa sekundárne metabolity. „Vidím v nich neskutočný potenciál. A to preto, lebo tieto látky sa preukázali ako biologicky aktívne vo viacerých oblastiach výskumu. Lišajník ich produkuje vo výraznej miere. Kým obsah v niektorých stielkach je niekde medzi jedným až

10 percentami suchej hmotnosti, niektoré druhy ich produkujú až okolo 30 percent. Ide o látky, ktoré nie sú komerčne dostupné. Nekúpite si ich ako napríklad celaskon a ich výroba je zatiaľ otázkou budúcnosti. Ale vieme ich dobre izolovať,“ naznačuje lichenológ.

Michal Goga bol ten, kto podnikol štúdium a výskum lišajníkov na univerzite vo Viedni. Na Katedre botaniky Prírodovedeckej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** zas založil špe cialne laboratórium, v ktorom dokážu látky z lišajníkov izolovať a identifikovať. Práve v Košiciach je jeden z najväčších výskumných tímov na Slovensku, ktorý sa venuje fyziológii a fytochémií lišajníkov. Veda v tomto smere podľa Gogu ešte len stojí pred mnohými významnými objavmi.

Pretože sa napríklad zistilo, že lišajníky si svoju „továreň na cukry“ chránia poctivo.

Keď lišajník napadne larva nočného motýľa, zaujímajú ju najmä riasy, kvôli svojej výživovej hodnote. Lišajník je na to pripravený tým, že v kôre je hustá sieť hubových vlákien, ktoré sú vybavené sekundárnymi metabolitmi. Tie sú pre larvy často toxické, a tak sa stane, že niekedy sa k riasam ani nedostanú. V prírode si však lišajníky vytvárajú nové spôsoby ochrany ako reakciu na vonkajšie prostredie,“ vysvetľuje lichenológ.

A tak lišajník môže vyvíjať stále nové a nové látky, ktoré na húsenice zaberú. Ľudstvo sa trápí s rovnakým problémom. Hľadá lieky, ktoré by mohli pomôcť proti baktériám, ktoré sa za desaťročia používania antibiotík stávajú voči nim odolné. Aj v lišajníkoch sa môže skrývať odpoveď. A nie jedna.

Výskum v oblasti rakoviny?

Slovenským vedcom z **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** v spolupráci s Ústavom geotechniky Slovenskej akadémie vied sa už podarilo pripraviť antibakteriálne nanočastice zelenou syntézou za využitia lišajníkov. Ukázalo sa, že antibakteriálna aktivita sa vďaka tomu zvýšila niekoľkonásobne!

Slovenskí vedci skúmajú aj protinádorové účinky. „Zatiaľ sme urobili testy len na nádorových bunkových líniách. Látky z lišajníkov mali silný efekt, dokázali tieto nádorové bunkové línie spomaliť a zredukovať ich rast vo veľmi krátkom čase. Funguje to viacerými spôsobmi. Jeden je taký, že v nádorovej bunke vyvolajú oxidačný stres, čo ju zničí. Tieto experimenty však prebiehajú na úrovni in vitro. Bude to boj na dlhé trate, ale aj tu sa skrýva veľký potenciál,“ hovorí vedec. „Ak by výskum pokročil, zaujímavé vlastnosti lišajníkových metabolitov by mohli prispieť k zefektívneniu doterajších spôsobov liečby, a to najmä príspeňím k zníženiu dávky chemoterapeutika a tým aj k možnému zníženiu jeho nežiaducich účinkov. Zaujímavé by bolo tiež ich využitie pri čoraz častejšie sa vyskytujúcej postupnej rezistencii nádorov pri dlhodobej liečbe, kde by lišajníkové metabolity mohli znova navodiť citlivosť nádorových ložísk na chemoterapiu.“

Sotva sa to však posunie, ak sa nezmení jedna kľúčová vec. A to, ako slovenská spoločnosť nazerá na prírodovedcov, vôbec na každého, kto pracuje s prírodou.

Bez koho sa lekár nezaobíde?

Prírodným vedám sa nedostáva takej pozornosti, ako by si zaslúžili. Elegantne to pripomenul vo svojej knihe Half–Earth (Polozem) americký prírodovedec Edward Osborne Wilson.

Deväť z desiatich liekov v súčasnosti získavame priamo z prírody, zväčša z rastlinného sveta. Nedávno na to upozornili výskumníci z Kráľovských botanických záhrad v Kew v Londýne s tým, že ničieť, a teda nepoznávať prírodný svet znamená strácať potenciálne lieky budúcnosti.

Opäť ide o symbiózu, ktorá sa ľahko prehliada. Prírodovedcov, lekárnikov, lekárov, chemikov. Prírodovedci robia službu v tom, že na Slovensku alebo v mrazivých podmienkach Škandinávie či Antarktídy skúmajú lišajníky a testujú biologický potenciál látok, ktoré produkujú. Opisujú ich zloženie, hľadajú účinky a svoje poznatky posúvajú farmaceutom. Tí týmto látkam priradia profil a dokážu ich v kombinácii s inými látkami zacieliť presne na chorobu tak, aby sa oslabili vedľajšie účinky a posilnili tie žiaduce, liečivé.

Následne to celé „už zabalené“ smeruje k doktorovi, ktorý pacientovi predpíše liek. A napokon sú tu chemici, ktorí premýšľajú, ako tieto novoobjavené látky syntetizovať, aby boli lacnejšie, aby sa nemuseli zbierať napríklad vo Fínsku a aby to bolo udržateľnejšie, keďže lišajníky priemerne narastú jeden milimeter za rok.

Vzťah k lišajníkom mali napokon ľudia oddávna a Linnému sa nepodarilo úplne zrušiť záujem o lišajníky.

Starí rodičia zbierali v lesoch niektoré druhy lišajníkov. Verili, že tie, ktoré pripomínajú nejaký orgán, ho aj skutočne liečia. Neboli ďaleko od pravdy. Napríklad lišajník *Lobaria pulmonaria* pripomína pľúcne laloky. Volali ho pľúcna sladina alebo pľúcny mach. „A skutočne obsahuje aktívne látky, ktoré pomáhajú pri respiračných ochoreniach,“ prezrádza Goga.

Počas druhej svetovej vojny používali vojaci v prvých líniách lišajníky a machy na zastavenie krvácania. Perfektne absorbovali krv a mali antibakteriálne účinky.

„Netreba prírodovedcov podceňovať, bez nich by celá spolupráca zameraná napríklad na takýto druh výskumu nedávala zmysel. Preto aj študentom hovorím – buďte hrdí na to, že ste prírodovedci. Keď vstúpíte do lekárne, vôkol seba uvidíte aj časť vašej práce,“ zdôrazňuje Goga.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

Michal Goga (vľavo), Martin Bačkor a Richard Frenák. Lišajníky tvoria pestré formy.

FOTO: JÁN ELEČKO (4)

Rajom pre lišajníky je Škandinávia.

”

Buďte hrdí na to, že ste prírodovedci. Keď vstúpíte do lekárne, vôkol seba uvidíte aj časť vašej práce.

Michal Goga

lichenológ

Autor: Andrej Barát

Mladí sú ako hviezdy. Zapáľte ich plameň a máte vyhraté

📅 19. 1. 2024, Zdroj: **Pravda**, Strany: 44, 45, Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Autor: **Andrej Barát**, Sentiment: **Positívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 253 065 GRP, 5,62 OTS, 0,06 AVE, 11799 EUR

Rubrika: rozhovor

Učiteľ Marián Mišenčík sa venuje hviezdám aj mladým ľuďom. Aj keď o sebe skromne tvrdí, že v jeho prípade žiaci učia učiteľa, je to aj jeho zásluha, že Šariš dáva svetu budúcich astrofyzikov či raketových vedcov. Zastupuje Slovensko v Európskej asociácii pre astronomické vzdelávanie. Je známym popularizátorom vesmíru v hornotoryskom regióne a aj finalistom Ceny Dionýza Ilkoviča, ktorú udeľujú výnimočným pedagógom prírodných vied. Učí matematiku a fyziku na Gymnáziu v Lipanoch, kde vedie astronomický krúžok.

abarat@pravda.sk

Ako ste sa dostali ku hviezdám?

Ovplyvnila ma jedna astronomická udalosť. Keď som bol roku 1999 na letnej brigáde v Nemecku, zažil som niečo nečakané. Úplné zatmenie Slnka. Netušil som, že má nastať. Keď zrazu poobede zapadlo Slnko, ostal som v šoku, asi ako starovekí Egypťania. Nastala úplná tma a uvidel som hviezdy. Počas dňa. Vtedy mi napadlo, že by bolo pekné sa zaoberať niečím, čo je nad nami.

Bola z toho od začiatku vášeň?

Prirovnal by som to k zaľúbeniu a láske. Človek, ktorý vie málo, môže byť zaľúbený. Keď som ja stretol svoju manželku, bol som zaľúbený. Ale čím viac ju poznám, tým viac ju ľúbim. Láska teda potrebuje čas na spoznávanie. S astronómiou je to podobné. Od zaľúbenosti do hviezd postupným štúdiom prechádzam k láske. Taká je moja cesta. Jedným z prvých momentov bolo zatmenie Slnka. Ďalším bolo, keď zo školy v Lipanoch odišiel kolega, ktorý viedol astronomický krúžok, a mne ponúkli, či ho prevezmem. A napokon to boli moji žiaci. Nebyť mojich žiakov, tak by som sa toho veľa nenaučil.

Žiaci učili učiteľa?

Každý ma niečím potiahol. Jeden poznal mená hviezd, ďalšia žiačka chcela riešiť také príklady, že som si kvôli nej musel doštudovať náročnejšiu fyziku. Dnes jej to vysvetľujem ja. Ale mnohé impulzy mi dali práve žiaci. Viete, ja sa nepotrebujem kariérne rozvíjať. Ja potrebujem, aby sa kariérne rozvíjali deti.

Čo vás najviac fascinuje na vesmíre?

V tom tkvie láska k astronómii. Najviac ma baví to, že môžete donekonečna objavovať. Nikdy nebudete na tom tak, že si poviete – teraz už všetko viem, koniec, nuda. Spolu so žiakmi objavujeme také pekné otázky, ktoré by mi predtým ani nenapadli. A nielen v astronómii.

Ktorým oblastiam sa ešte venujete?

Odkedy som sa priženil do obce Poloma (okres Sabinov), trénujem mladých futbalistov. Nerád vidím, keď sa mladí tvária, že nemajú čo robiť. Pre utužovanie kolektívu ich ľahám aj na rôzne sústredenia. V našej obci je približne 950 obyvateľov, z toho asi 40 chlapcov v žiackom veku. Viac ako polovica z nich mi chodí na tréningy. Nehráme najvyššiu ligu, ale chcú chodiť. A to je podstatné. Asi vidia, že niekomu na nich záleží. Snažím sa zabezpečiť nové dresy, zháňať sponzorov a vždy sa nájdu dobrí ľudia, ktorí pomôžu. Skrátka, chcem im ukázať, že voľný čas môžu tráviť aj lepšie ako pri mobiloch. Ešte mám rád folklór. Rád tancujem ľudové tance, spievam, počúvam ľudové pesničky, chodím po festivaloch, ako napríklad Hornotoryský folklórny festival alebo O gajdicu Andreja Mizeráka. Veľmi ma baví história nášho kraja aj Slovenska. Ale je toho oveľa viac.

A kedy ste zistili, že chcete byť učiteľom?

Nikdy som nevedel, čím chcem byť! Bol som relatívne dobrý vo všetkých predmetoch, snažil som sa všetko naučiť, možno matematika ma bavila viac ako ostatné predmety. To, že chcem byť učiteľom, som v skutočnosti zistil, až keď som začal učiť!

Ako to?

Po vysokej škole som nebol na 100 percent presvedčený, že budem učiteľom. Začal som pôvodne učiť na základnej škole, kde chodili mladší žiaci. Väčšinou sa učili len to, čo som im povedal. Teda niektorí ešte menej. Možno aj preto som sa snažil nájsť si inú prácu, dostať sa medzi deti, ktoré chcú ísť ďalej. Túžil som vidieť ich ohlas, že som ich niečo naučil, že im to pomohlo. Na gymnáziu sa to podarilo.

A tiež vás posunula učiteľským smerom nejaká „astronomická“ udalosť?

Neviem, či išlo o jeden konkrétny okamih, ktorý by rozhodol. Takisto to prišlo postupne. Teraz viem, že som si vybral správne. A aj to, že ma vybrali na ocenenie, že som tam stál pred všetkými tými ľuďmi, vnímam ako signál, že som sa vydal po dobrej ceste.

Vaša dedina Poloma je ani nie 10 kilometrov od Krivian, rodiska etnológa a národopisca Jána Lazoríka, autora šarišských rozprávok Rosprafki a pripovitki, propagátora šarištiny. Šariština je vo vašom regióne živá, prítomná. Prednášate aj v nej o astronómii?

Keď som mal prednášku pre dôchodcov v Polome, spýtal som sa ich, ako mám rozprávať: A oni – po šarišsky! Len vďaka tomu som sa od nich podozvedal množstvo zaujímavých vecí z histórie, napríklad ako oni pozorovali zatmenie Slnka. A veruže pozorovali múdro, nemali teleskop, ale sledovali odraz Slnka v kaluži. Zatmenie Slnka na zvlnenej hladine kaluže nazvali bojom Slnka s Mesiacom. Boli to aj úsmevné chvíle. Pýtal som sa ich, ako sa volá prvá hviezda, ktorú uvidia po západe Slnka tesne nad ním. Odpovedali – tak to je Severka, predsa každý volá tú hviezdu Severka. Aj keď vedeli, že tam, kde zapadá Slnko, nie je sever. Tak som im vysvetlil, že v skutočnosti pozorujú Večernicu, čo je nakoniec planéta Venuša a nie hviezda. Dobre sme sa na tom s tetuškami zabávali. Mojm cieľom však nakoniec nie je, aby som poslucháčom ukázal, že niečo nevedia. Chcem im odhaliť, aký je vesmír úžasný. A pritom prednášam všetkým to isté, tak deťom, ako aj dôchodcom, len využívam iný jazyk, iný slovník.

Pôsobíte na Gymnázium v Lipanoch, čo je mestečko zhruba na polceste medzi Prešovom a Starou Ľubovňou a má asi 6 400 obyvateľov. Vaši žiaci so zápalom hovoria, že sa raz vidia ako astrofyzici alebo raketoví vedci. Ako sa vám podarilo prebudiť v deťoch také nadšenie pre vedu, astronómiu?

Úprimne, prvé výsledky som uvidel možno až po desiatich rokoch, keď sa tomu niektorí žiaci naozaj chceli venovať. Posúva nás aj stredoškolská odborná činnosť. Raz mi skoro vypadli oči z jamiek, keď za mnou prišiel 15-ročný chlapec, že jeho zaujímajú kozmické častice a že sa podieľa na ich výskume cez poľskú aplikáciu v projekte CREDO! Cieľom bolo, že vďaka mobilu sa hocikto môže stať vedcom. Pretože každý mobil sa správa ako prijímač, ktorý dokáže zachytiť určité častice. Len si spustíte aplikáciu a dokážete detegovať častice, ktoré dopadajú nonstop zo všetkých smerov. Niektoré z týchto častíc sú kozmického pôvodu a aplikácia vám pomôže zistiť o nich viac. Žiakovi som navrhol vedecké zlepšenie tohto programu, bol šikovný informatik a naprogramoval to. Ďalší zo žiakov prišiel s témou aerodynamika rakiet. Jeho cieľom bolo skúmať, či by existoval iný tvar rakety, ktorý by kládol menší odpor, čo by prinieslo úsporu paliva. Natrápili sme sa na tom, ale bolo to pekné trápenie. Pretože s touto prácou žiak postúpil do krajského kola SOČ, nuž a tento rok nastúpil na Leteckú fakultu Technickej univerzity v Košiciach na odbor letecká a kozmická technika! No a jedna moja aktuálna žiačka sa chce profesionálne venovať astronómii aj po skončení gymnázia a odhodlane si ide za svojím snom už niekoľko rokov. V poslednom čase sa to teda naozaj celkom pekne rozbehlo.

Čo považujete za svoj najväčší úspech?

Moju rodinu, deti, manželku. Kamarátov, známych. A v učiteľskej oblasti? Veľmi si vážim, že ma vybrali za finalistu Ceny Dionýza Ilkoviča. Že sa vôbec niekto na moje snaženie pozrel a povedal – dobrá práca!

Zastupujete Slovensko v Európskej asociácii pre astronomické vzdelávanie. Podieľate sa na súťažiach Catch a Star, Moonwalker alebo Space Art. Aké sú vaše ďalšie ciele?

O mojom sne som písal aj prezidentke asociácie. Bol by som rád, keby sa podarilo vytvoriť projekt, v ktorom by mohli medzi sebou komunikovať deti z rôznych škôl o astronomických problémoch. Spoznávali by svet, zlepšovali by sa v angličtine. Máme však aj ďalšie ciele, napríklad novú súťaž, ktorou by sme deti priviedli späť k astronómii. Pretože nás trochu mrzí, že astronómia z kurikula vypadla. Z toho, čo sme sa z astronómie učili kedysi my, sú dnes možno iba dve témy. Žiaci na prvom stupni základnej školy sa učia iba čosi z histórie. Niekedy sme sa učili rôzne výpočty týkajúce sa hviezd, dnes je to už iba náplňou astronomického krúžku. Napríklad ako vypočítať hmotnosť celej slnečnej sústavy. Dá sa to, máme na to fyzikálne aparáty. Vieme vypočítať, kedy zhruba vznikol vesmír. Nebolo by skvelé, keby sme sa aj na bežných hodinách, a nielen na krúžkoch, zaoberali napríklad myšlienkou, že všetko, čo vidíme, je v skutočnosti minulosť? Aj teraz, keď sa na mňa pozeráte, vnímate len odrazené svetlo. Keby bol niekto 43 svetelných rokov od nás a mal by dobrý ďalekohľad, videl by v tejto chvíli moment, ako som sa narodil. Čas neplynie pre každého rovnako. Na Zemi si to neuvedomujeme, lebo naše zmysly nie sú dokonalé. No predsa, keď sa o tom úchvatnom prepojení priestoru a času zhovárám s deťmi, veľmi sa im to páči.

Nad akými rébusmi ste sa spoločne so študentmi najviac potrápili?

Veľa úloh im zadávam z medzinárodných olympiád. No niekedy im zadám aj úlohu, ktorá sa nedá vyriešiť, napríklad nech skúsia vymyslieť perpetuum mobile. Deti sú v tomto dobré, sú neskazené, a keď nevedia, že sa niečo nedá, tak to skúšajú. A možno pri tom aj na niečo prídu. Ja sám som dávno skúšal prísť na to, ako by mohlo také perpetuum mobile fungovať. Samozrejme, nič som neobjavil, ale popritom som sa naučil množstvo iných vecí. A minimálne som vedel vysvetliť, prečo sa to nedá.

Máte nejakú svoju vlastnú hviezdu?

Hviezdou, okolo ktorej sa točí môj vesmír, je Ninela. Nie som síce jej majiteľom, ale ako darček od manželky som dostal možnosť pomenovať ju. Veľa hviezd na oblohe nemá meno, len katalógové číslo. Britská spoločnosť Gift Republic vám umožní pomenovať si

jednu hviezdu a garantuje, že už nikto jej nedá iné meno. Ninela sa nachádza v súhvezdí Veľký pes, ale v známych katalógoch jej meno nenájdete. Je slabá, má svietivosť iba asi 14 magnítúd, takže nie je ani viditeľná voľným okom. Pre mňa je však najúžasnejšia, lebo som ju pomenoval podľa mojich dcér – Niny a Nely.

Majú pre vás hviezdy a mladí ľudia niečo spoločné?

Každý mladý človek je pre mňa možná budúca hviezda. Keď sa rodí hviezda, zhluk hmoty sa musí zmrštiť. Počiatočná guľa musí nazbierať množstvo materiálu, zväčšuje sa, až sa zapáli. A tak je to aj pri každom mladom človeku. Keď vydrží dostatočne dlho pri hocičom, čomu sa venuje, tak ho to začne baviť, dokáže sa pre danú vec zapáliť. A potom je dosť ťažké uhasiť zapálenú hviezdu. Keď sa nám ju podarí zapáliť, máme vyhraté. Tak ako hviezda dáva energiu, teplo a svetlo okoliu, zapálený mladý človek dokáže pomáhať ľuďom vo svojom okolí.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

Marián Mišenčík

Vyštudoval učiteľstvo matematiky a fyziky na **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. V roku 2005 nastúpil ako pedagóg na Gymnázium v Lipanoch, kde on sám študoval, učí tu matematiku a fyziku a vedie astronomický krúžok. Je popularizátorom astronómie a vesmíru v hornotoryskom regióne. Zastupuje Slovensko v Európskej asociácii pre astronomické vzdelávanie, podieľa sa na súťažiach Catch a Star, Moonwalker alebo Space Art.

”

To, že chcem byť učiteľom, som v skutočnosti zistil, až keď som začal učiť!

Je známym popularizátorom astronómie v hornotoryskom regióne. FOTO: CDI (2)

Marián Mišenčík sa k astronómii dostal vďaka pozorovaniu zatmenia Slnka. To, že chce byť aj učiteľom, zistil, až keď začal učiť.

”

Tak ako hviezda dáva energiu, teplo a svetlo okoliu, zapálený mladý človek dokáže pomáhať ľuďom vo svojom okolí.

Autor: Andrej Barát